

Tulostavoitteet 2010 ja tarkastussuunnitelma 2010–2012

Tulostavoitteet 2010 ja tarkastussuunnitelma 2010–2012

Edita Prima Oy
Helsinki 2010

Valtiontalouden tarkastusvirasto

Dnro 048/02/10

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tänään valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 3 §:n perusteella vahvistanut oheisen tarkastussuunnitelman vuosille 2010–2012. Tarkastusviraston tarkastusten suorittaminen perustuu tähän tarkastussuunnitelmaan. Samalla on vahvistettu toiminnan tulostavoitteet vuodelle 2010.

Helsingissä 15. päivänä helmikuuta 2010

Pääjohtaja Tuomas Pöysti

Esikuntapäällikkö Tytti Yli-Viikari

Sisällys

Tulossopimus	7
Pääjohtajan johtamissitoumus	8
Toimialajohtajien johtamissitoumus	9
1 Tarkastustoiminnan suuntaamisen pääperiaatteet ja valtiontalouden riskit	10
1.1 Valtiontalouden tarkastusviraston rooli perustuslaissa säädettyinä ylimpänä valtiontalouden ulkoisen tarkastuksen viranomaisena	10
1.1.1 Perustuslain mukainen asema ja tehtävät	10
1.1.2 Toiminnan valtiosääntöiset päämäärät	11
1.1.3 Tarkastuksen toimialat ja menetelmät	12
1.2 Valtiontalouden olennaisimmat riskit	12
1.2.1 Kokonaistaloudelliset riskit	12
1.2.2 Yhteiskuntapolitiikan sekä valtion taloudenhoidon ja toiminnanohjauksen strategiset riskialueet	14
1.3 Miten valtiontalouden tarkastusviraston suorittaman ulkoisen tarkastuksen painopisteet vastuullistavat valtiontalouden strategisten riskien hallintaan?	18
1.3.1 Vaikuttavuustarkastus ja muu tuloksellisuustarkastus palvelee valtiontalouden ja julkisen toiminnan tehokkuuden ja julkisen talouden kestävyuden parantamista	18
1.3.2 Vaikuttavuustarkastuksen osuus tuloksellisuustarkastuksesta	21
1.3.3 Laillisuustarkastus suunnataan valtionapujen ja taloudenhoidon uusien toimintamallien riskeihin	21
1.3.4 Laillisuustarkastuksen osuus ulkoisten suoritteiden tuotantoon käytettävistä tehollisista henkilötyöpäivistä	22
1.3.5 Tilintarkastus turvaa finanssipoliittisen päätöksenteon tietoperustaa, eduskunnan finanssivallan tehokkuutta sekä pitää esillä taloudellisuuden ja tuottavuuden näkökulmaa johtamisessa	22
1.3.6 Tilintarkastuksen osuus ulkoisen suoritteiden tuotannon henkilötyöpäivistä	24
2 Vuoden 2010 tulostavoitteet	25
2.1 Vaikuttavuustavoitteet	25
2.2 Tuotos-, laatu- ja palvelukykytavoitteet	27
2.3 Taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteet	29
2.3.1 Resurssien kohdentuminen	29
2.3.2 Taloudellisuus	29

2.4	Toiminnan kehittäminen	31
2.5	Tulostavoitteet vaali- ja puoluerahoituksen valvonnalle	34
2.6	Vuoden 2010 tulostavoitteet tilintarkastukselle	35
2.7	Vuoden 2010 tulostavoitteet tuloksellisuustarkastukselle	35
2.8	Vuoden 2010 tulostavoitteet johdon tuelle	36
2.9	Vuoden 2010 tulostavoitteet hallinto- ja viestintäpalveluille	37
3	Tarkastussuunnitelma 2010–2012	40
3.1	Tarkastusviraston suorittaman ulkoisen tarkastuksen tarkastusalueet ja tarkastuksen teema-alueet	40
3.1.1	Tarkastusoikeus	40
3.1.2	Pysyvät tarkastusalueet	40
3.1.3	Strategian mukaiset teema-alueet ja vuosittain raportoitavat tarkastusteemat	42
3.2	Eduskunnalle raportointi	46
3.3	Viraston yhteiset tarkastushankkeet	46
3.3.1	Finanssipoliittisen raportoinnin tarkastus	46
3.3.2	Hallinnonalan ohjausjärjestelmätarkastukset	47
3.4	Kansainvälinen tarkastusyhteistyö	48
3.4.1	Kansainvälisen tarkastusyhteistyön strateginen suuntaaminen	48
3.4.2	Kansainväliset tilintarkastukset ja yhteistarkastukset vuonna 2010	49
3.5	Tilintarkastus	50
3.5.1	Varainhoitovuoteen 2009 kohdistuvat tilintarkastukset	50
3.5.2	Varainhoitovuoteen 2010 kohdistuvien tilintarkastusten keskeiset tavoitteet	50
3.5.3	Vuosien 2011–2012 tilintarkastusten kohdentamisen yleiset suuntaviivat	52
3.5.4	Tilintarkastustoiminnan kehittäminen	53
3.6	Laillisuustarkastus	54
3.7	Tuloksellisuustarkastus	55
3.7.1	Vuonna 2010 käynnissä olevat tuloksellisuustarkastukset	55
3.7.2	Vuonna 2010 aloitettavat tuloksellisuustarkastukset ja niiden tavoitteet	55
3.7.3	Vuosina 2011–2012 aloitettaviksi suunnitellut tarkastusaiheet	56
3.7.4	Muu suunniteltu toiminta ja sen tavoitteet	56
3.7.5	Tuloksellisuustarkastuksen kehittäminen	56
3.8	Kantelut, lausunnot ja oikeudellinen neuvonta	58

4	Vaali- ja puolerahoituksen valvonta	60
5	Tarkastukset ja raportointi	61
5.1	Eduskunnalle raportointi perustuslaissa säädetyistä valtiontalouden ulkoisesta tarkastuksesta 2010-2012	61
5.2	Eduskunnalle raportointi vaalirahoituksen laillisuusvalvonnasta	61
5.3	Tilintarkastukset vuonna 2010	62
5.4	Laillisuusustarkastukset vuonna 2010	70
5.5	Tuloksellisuusustarkastukset vuonna 2010	70
	5.5.1 Käynnissä olevat tuloksellisuusustarkastukset	70
	5.5.2 Siirretään vuodelle/suunnitelmaan 2010	73
5.6	Vuosien 2011–2012 tarkastussuunnitelmiin sisällytettäviä alustavia tuloksellisuusustarkastusaiheita	75
 LIITTEET		
	Liite 1 Viraston rekryointisuunnitelma vuodelle 2010	77
	Liite 2 Henkilöstösuunnitelma 2010–2014	78
	Liite 3 Henkilötyöpäivien kohdentuminen tarkastustehtäviä suorittavilla toimialoilla	81

Tulossopimus

Pääjohtaja ja allekirjoittaneet päälliköt ovat neuvotelleet tarkastusviraston tarkastus- ja asiantuntijatoiminnan sekä siinä tarvittavien tukipalvelujen tulostavoitteista ja tarkastusviraston toiminnan kehittämisen tavoitteista ja niiden saavuttamisessa tarvittavista voimavaroista. Tarkastusviraston toiminnan ja talouden sekä tarkastusten suunnittelun ja voimavara- ja tulosneuvotteluiden perusteella on sovittu tämän asiakirjan olevan voimassa pääjohtajan ja tarkastusviraston toiminta- ja palveluyksiköiden välisenä tulossopimuksena seuraavin johtamissitoumuksin.

Pääjohtajan johtamissitoumus

Valtiontalouden tarkastusviraston pääjohtajana omassa johtamisessani sitoudun toimimaan johdonmukaisella, ennustettavalla ja kannustavalla tavalla. Tavoitteenani on, että tarkastusviraston henkilöstöllä ja toimintayksiköillä olisivat mahdollisimman hyvät puitteet ja edellytykset toteuttaa tarkastusviraston strategiaa sekä tässä suunnitelmassa päätetyt tarkastukset ja saavuttaa tässä suunnitelmassa sovitut tulostavoitteet. Johtamisessani tuen viraston henkilökuntaa tulostavoitteiden ja tarkastussuunnitelman toteuttamisessa.

Helsingissä 15. päivänä helmikuuta 2010

Pääjohtaja

Tuomas Pöysti

Toimialajohtajien johtamissitoumus

Sitoudumme toteuttamaan tässä suunnitelmassa esitetyt tulostavoitteet sekä toteuttamaan suunnitelman mukaiset tarkastukset toiminnallisesti tehokkaasti ja laadukkaasti sekä vaikuttavuuden kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Sitoudumme johtamaan ja kehittämään vastuullamme olevaa toimintaa siten, että tulostavoitteet voidaan mahdollisimman hyvin saavuttaa ja tarkastussuunnitelma toteuttaa vaikuttavalla, tehokkaalla ja laadukkaalla tavalla. Sitoudumme tukemaan pääjohtajaa, toisiamme ja alaisiamme olevia päälliköitä johtamisessa ja kaikkia tarkastusviraston virkamiehiä tulostavoitteiden ja tarkastussuunnitelman toteuttamisessa.

Helsingissä 15. päivänä helmikuuta 2010

Ylijohtaja Vesa Jatkola

Ylijohtaja Marjatta Kimmonen

Esikuntapäällikkö Tytti Yli-Viikari

Ylijohtaja Esa Tammelin

Hallintojohtaja Mikko Koiranen

1 Tarkastustoiminnan suuntaamisen pääperiaatteet ja valtiontalouden riskit

1.1 Valtiontalouden tarkastusviraston rooli perustuslaissa säädettynä ylimpänä valtiontalouden ulkoisen tarkastuksen viranomaisena

1.1.1 Perustuslain mukainen asema ja tehtävät

Perustuslain 90 §:n mukaan valtion taloudenhoidon ja talousarvion noudattamisen tarkastamista varten eduskunnan yhteydessä on riippumaton valtiontalouden tarkastusvirasto. Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 1 §:n mukaan tarkastusviraston tehtävänä on tarkastaa valtion taloudenhoidon laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä valtion talousarvioin noudattamista. Valtiontalouden tarkastusvirasto toimii Suomessa Euroopan unionin kansallisena tilintarkastuselimenä, joka toimii yhteistyössä Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kanssa unionin varojen ulkoisessa valvonnassa.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on suoraan perustuslaissa säädetty, varsinainen valtionhallinnon tai eduskunnan alaisen hallinnon ulkopuolinen tarkastus- ja valvontaviranomainen. Asemaltaan tarkastusvirasto kuuluu eduskunnan oikeusasiamiehen ja valtioneuvoston oikeuskanslerin tavoin perustuslaissa säädettyihin riippumattomiin valvontaviranomaisiin¹.

¹ Valtiontalouden tarkastusvirasto ei ole virasto -loppuisesta nimestään huolimatta perustuslain 119 §:ssä tarkoitettu valtioneuvoston ja sen ministeriön alainen valtion keskushallinnon keskusvirasto tai perustuslain 119 §:ssä tarkoitettuun, lailla erikseen järjestettyyn eduskunnan alaiseen hallintoon kuuluva virasto, ks. HE 1/1998 vp uudeksi Suomen hallitusmuodoksi ja siitä annettu PeVM 10/1998 vp ja HE 39/2000 v. laiksi valtiontalouden tarkastusvirastosta ja siitä annettu PeVL 19/2000 vp.

1.1.2 Toiminnan valtiosääntöiset päämäärät

Valtiontalouden tarkastusvirasto tukee eduskuntaa sille kuuluvan lainsäädäntö- ja valtiontaloudellisen vallan ja valvontavallan käytössä. Tarkastusvirasto on osa eduskunnan finanssivaltaa toteuttavaa ja turvaavaa perustuslaillista järjestystä.

Valtiontalouden tarkastusvirasto varmistaa ja edistää luottamusta kansanvallan ja oikeusvaltion periaatteiden toteutumiseen valtiontalouden hoidossa.

Tarkastusviraston perimmäisenä päämääränä on edistää tuloksellista ja korkealaatuista valtion taloudenhoitoa. Valtiontalouden tarkastusviraston roolina on toimia valtiontalouden hoidon omanatuntona.

Perimmäisen päämääränsä edistämiseksi tarkastusviraston tavoitteena on tuottaa eduskunnalle, valtioneuvostolle ja sen alaiselle hallinnolle objektiivista, oikea-aikaista, eduskunnan ja hallituksen valtiontaloudellisessa päätöksenteossa ja valvonnassa hyödyllistä ja luotettavaa valvonta- ja tarkastustietoa valtion taloudenhoidosta, talousarvion noudattamisesta sekä valtion taloudenhoidon ja toiminnan taloudellisesta tarkoituksenmukaisuudesta. Taloudellinen tarkoituksenmukaisuus tarkoittaa erityisesti tuloksellisuutta.

Valtiontalouden tarkastusvirasto pyrkii päämääräänsä ulkoisella tarkastus- ja asiantuntijatoiminnalla. Tarkastusvirasto varmistaa, että valtion varrat kerätään ja valtion varoja hoidetaan ja käytetään lain ja eduskunnan päätösten mukaisesti ja järkevästi. Keskeisenä näkökulmana on varmistaa, että valtion talousarvion ja valtion tulojen keräämiseen ja valtion varojen käyttämiseen liittyvän lainsäädännön yhteydessä asetetut yhteiskuntapolitiittiset tavoitteet saavutetaan (yhteiskunnallinen vaikuttavuus) ja että hallitus ja hallinto ovat ryhtyneet tarpeellisiin toimiin niiden saavuttamiseksi. Tarkastusvirasto haluaa:

- varmistaa, että valtion talousarviota ja taloudenhoitoa koskevia säännöksiä ja määräyksiä noudatetaan;
- varmistaa, että valtiontaloudesta ja valtion toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehityksestä ja toiminnallisesta tuloksellisuudesta raportoidaan oikeat ja riittävät tiedot;
- osaltaan edistää valtion taloudenhoidon ja siihen liittyen valtion toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä valtion taloudenhoidon ja valtionhallinnon toiminnallista tuloksellisuutta sekä
- tukea hyvää hallinnon ja taloudenhoidon yleisten periaatteiden toteutumista.

1.1.3 Tarkastuksen toimialat ja menetelmät

Tarkastusvirasto toteuttaa tarkastustehtävänsä suorittamalla tilintarkastusta, laillisuustarkastusta ja tuloksellisuustarkastusta sekä näitä tarkastusmenetelmiä yhdistävää tarkastusta. Tarkastusmenetelmiä yhdistävän tarkastuksen tärkeimmät tarkastustuotteet ovat finanssipolitiikan tietoperustan ja vaikuttavuuden tarkastus ja ohjausjärjestelmätarkastus.

Eri tarkastuslajit nivelletään toisiinsa ja ne toimivat yhteistyössä siten, että valtion taloudenhoito tulee tarkastettua hyvän tarkastustavan mukaisesti. Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamassa tarkastuksessa sovelletaan hyvän tarkastustavan ohjeiden perustana ylimpien tarkastusviranomaisten kansainvälisen järjestön INTOSAI:n kansainvälisiä ISSAI -tarkastusstandardeja, jotka tilintarkastusstandardien osalta perustuvat kansainvälisiin ISA -tilintarkastusstandardeihin. Valtiontalouden tarkastusvirasto antaa Suomen perustuslain 90 §:n mukaisen riippumattomuutensa ja valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain 20 §:n nojalla tarkastustoimintaansa koskevat ohjeet ja määräykset, jotka määrittelevät valtion hyvän tarkastustavan.

Tarkastusvirasto pyrkii kansainvälisten standardien pohjalta selkeään tarkastusten tuotteistamiseen. Tuotteistamisessa edetään kansainvälisiä ISSAI -standardeja pidemmälle menevään tarkastusten profilointiin erityispiirteet huomioiviksi ja eduskunnan ja hallinnon sekä yleensä suomalaisen yhteiskunnan ulkoiselle tarkastukselle kohdistamia odotuksia vastaaviksi laadukkaiksi tarkastustuotteiksi. Tarkastusten tuotteistamisessa ylitetään myös tarkastusviraston sisäiset toimintayksiköiden rajat.

1.2 Valtiontalouden olennaisimmat riskit

1.2.1 Kokonaistaloudelliset riskit

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittaman ulkoisen tarkastuksen ja asiantuntijatoiminnan suuntaamisen yleisinä kriteereinä ovat asian taloudellinen merkitys, asiaan liittyvä taloudellinen riski sekä valtiontalouden hoidon kannalta käyttökelpoisen tiedon tuottaminen². Riskiä ja asian taloudellista merkitystä arvioidaan erityisesti valtiontalouden kokonaisuuden, eli valtiokonsernin ja siihen kansantalouden kautta välittyvien vaiku-

² *Valtiontalouden tarkastusviraston strategia 2010–2012, luku 5.1 tarkastustoiminnan kohdentamisen yleiset kriteerit.*

tusten näkökulmasta. Tarkastusvirastossa laaditaan riskianalyysit tarkastussuunnittelun perustaksi kansan- ja valtiontalouden ja niiden toimintaympäristön kehityksen strategisista riskeistä, valtion talousarvion taloudesta, ministeriöiden hallinnonaloista ja merkittävistä poikkihallinnollisista asiakokonaisuuksista sekä tarkastusviraston tarkastuskohteista. Valtiontalouden tarkastusvirastossa on laadittu kesällä 2009 laajempi valtion- ja kansantalouden riskianalyysi. Lisäksi strategisen tason riskejä on arvioitu valtiontalouden tarkastusviraston toiminnastaan eduskunnalle syksyllä 2009 antamassa kertomuksessa (K 15/2009 vp) ja tarkastusviraston valtion vuoden 2008 tilinpäätöskertomuksen ja tilinpäätöksen tarkastuksesta antamassa erilliskertomuksessa (K 12/2009 vp).

Kansantalouden riskianalyysin, finanssipolitiikan valmistelun tietoperustaan ja hallintavälineisiin sekä finanssipolitiikan vaikuttavuuteen kohdistuvan tarkastuksen havaintojen perusteella valtiontaloudessa ja Suomen julkisessa taloudessa on merkittävä kestävyysvaje. Samanaikaisesti kansantaloudessa ja yrityselämässä tapahtuu sellaisia rakenteellisia muutoksia, jotka heikentävät Suomen mahdollisuuksia menestyä aikaisemmalla vientiin ja investointitavaroiden tuotantoon perustuvalla talouspoliittisella strategialla.

Kestävyysvajeeella tarkoitetaan sitä, kuinka paljon julkisia menoja pitäisi leikata tai verotusta kiristää, jotta julkisen talouden velkaantuminen olisi pitkällä aikavälillä hallittua. Kestävyysvajeen mittarina käytetään usein prosenttilukua, joka kertoo kuinka monella prosentilla suhteessa bruttokansantuotteeseen julkisia menoja pitäisi vähentää tai verotusta korottaa, jotta pitkällä aikavälillä julkisen velan ja bruttokansantuotteen välinen suhde vakiintuu tietylle päätetylle tasolle. Suomessa kestävyysvajetta laskettaessa käytetään yleensä tavoitteena EU:n vakaus- ja kasvusopimuksessa asetettua sääntöä, jonka mukaan velka ei saa ylittää 60 prosenttia bruttokansantuotteesta. Kestävyysvajeen suuruusluokaksi Valtiontalouden tarkastusvirasto arvioi syksyllä 2009 annetussa eduskuntakertomuksessa noin viisi prosenttia bruttokansantuotteesta. Tämä on lähellä valtiovarainministeriön 2010 helmikuun alussa julkaistussa taloudellisessa katsauksessa esitettyä arviota suhdannekorjatusta julkisen talouden kestävyysvajeeesta.

Valtiontalouden tarkastusviraston käsityksen mukaan julkisen hallinnon ja palvelutuotannon ja yleensäkin valtion harjoittaman yhteiskuntapolitiikan ja julkisen toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden järjestelmällistä parantamista on välttämätöntä jatkaa kansan- ja valtiontaloudellisista syistä (väestön ikääntyminen ja työvoiman tarjonnan väheneminen), sekä myös ilmasto- ja ympäristömuutokseen varautumiseksi. Tuottavuuden ja taloudellisuuden parantaminen on nähtävä osana laajempaa ja yleisempää

tehokkuuden edistämistä. Lähivuosien finanssipolitiikan ja talousarviovalmistelun keskeisenä haasteena on julkisten menojen kasvun hillintä.

Julkisen talouden kestävyysvajeen hoitamisessa ovat tärkeässä asemassa menojen hillinnän lisäksi talouden kasvua ja työllisyyttä tukevat rakenteelliset uudistukset. Näitä ovat julkisen toiminnan tuottavuuden nostamiseen tähtäävät toimenpiteet, työurien pidentäminen työuran alku- ja loppupäässä, sekä rakenteellista työttömyyttä vähentävät toimenpiteet. Julkisen toiminnan ja palvelutuotannon tuottavuuden kehittämisessä paljon mahdollisuuksia on tietojohdamisen ja ICT:n nykyistä kattavammalla, syvällisemmällä ja onnistuneemmalla hyödyntämisellä.

Talouden rakenteellisiin muutoksiin varautuminen sekä ympäristöriskien ja ilmastomuutoksen tehokas hallinta edellyttävät uudenlaista, ajallisesti ja ympäristön kannalta kestävää taloudellista kasvua. Valtion on löydettävä tätä tukevat ohjauskeinot. Veropolitiikalle ja sen vaikuttavuudelle kohdistuu uudenlaisia vaatimuksia. Verotusta joudutaan kiristämään, mutta samalla verotusta käytetään aikaisempaa enemmän ohjauskeinona ja verotuksen tulee osaltaan tukea talouselämän rakenteellista uudistumista ja uuden kasvun edellytyksiä.

Julkisen talouden kestävyysongelmiin vastaaminen ja tulevan taloudellisen kasvun ja ympäristötavoitteiden saavuttamisen tukeminen edellyttävät käytännössä voimavarojen uudelleenkohdennuksia, menojen leikkaamista ja verotuksen ja maksupolitiikan uudistamista.

1.2.2 Yhteiskuntapolitiikan sekä valtion taloudenhoidon ja toiminnanohjauksen strategiset riskialueet

Valtiontalouden ja sen hoidon strategisia riskejä ovat valtion konsernitason riskianalyysin perusteella seuraavat:

A Tuottavuuden ja taloudellisuuden sekä vaikuttavuuden ja palvelukyvyn välinen suhde yhteiskuntapolitiikassa ja julkisessa palvelutoiminnassa. Julkisen sektorin heikko tuottavuuskehitys on selkeästi yhteiskunnallinen ja kansantaloudellinen riski. Kysymys on, pystytäänkö tuottavuutta nostamaan ja samalla saavuttamaan yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet. Pystyykö ohjausjärjestelmä kehittymään ja tehokkaasti edistämään kustannusvaikuttavuutta? Ovatko kansantalouden tulevan menestyksen kannalta keskeiset toimet vaikuttavia ja luovatko ne edellytyksiä myös kansantalouden kasvulle? Valtion talousarvion siirtomenot, eli valtionavut ja valtiontuet, sekä erilaiset etuisuusjärjestelmät ovat erityisen herkkiä vaikuttavuusriskeille. Tuki- ja etuisuusjärjestelmillä ei välttämättä saavuteta niitä yhteiskuntapolitiittisia tavoitteita, joita kyseisillä järjestelmillä haetaan. Nämä tavoitteet ovat osittain jääneet epäselviksi tai ne on määritelty puutteellisella

tietoperustalla. Tuki- ja etuisuusjärjestelmien vaikuttavuutta arvioidaan usein puutteellisesti. Lisäksi yhteiskunnan muuttuessa tavoiteltu vaikuttavuus ja sen edellytykset heikkenevät ajan kuluessa merkittävästikin.

- B** Finanssipolitiikan tietoperustan oikeellisuus ja vaikuttavuus sekä finanssipolitiikan hallintavälineiden, ml. valtiontalouden kehysmenettelyn toimivuus. Finanssipolitiikan tietoperustan oikeellisuus sekä se, onko valtion taloudellisesta asemasta annettu oikeat ja riittävät tiedot, liittyvät avoimuuden ja läpinäkyvyyden sekä vastuullisen talouden hoidon varmentamisen tarpeisiin. Täten nämä kysymykset on perusteltua mieltää tarkastusviraston pysyväksi tarkastuskohteeksi. Veropolitiikan vaikuttavuus, verojärjestelmän toimivuus ja avoimuus, sekä sen yhdistäminen verotuksen kautta tapahtuvaan yhteiskunnalliseen ja talouden ohjaukseen nousee keskeiseksi kysymykseksi, samoin kuin suhdanteiden tasaamisessa ja talouteen vaikuttamisessa aktiivisen finanssipolitiikan riskien hallinta. Kysymyksenä on edelleen, ovatko finanssipoliittiset ratkaisut linjassa kansantalouden pidemmän tähtäimen kasvun ja vakauden kannalta tärkeiden tavoitteiden kanssa.
- C** Suomen infrastruktuurin kehittyminen ja uudistuminen sekä se, pystyykö osaamis- ja innovaatiojärjestelmä kehittymään ja vastaamaan tulevaisuudessa kansantalouden kasvun sekä ympäristömuutoksien hallinnasta tuleviin muutostarpeisiin. Onko julkinen palvelurakenne ja sen ohjaus toimivaa ja antaako se puitteet elinkeinoelämän toiminnalle ja kansalaisten hyvinvoinnille muuttuvassa yhteiskunnassa?
- D** Paremman sääntelyn periaatteiden toteutuminen käytännössä ja lainsäädännön laatu yhteiskunnallisena ja julkisen hallinnon ja palvelutuotannon ohjausvälineenä. Paremman sääntelyn periaatteiden merkittävä erityiskysymys on lainsäädännön vaikutusarvioinnin ja vaikuttavuusarvioinnin toteuttaminen ja onnistuminen. Paremman sääntelyn periaatteiden toteutumisella on huomattava vaikutus kansantalouden kasvun ja kilpailukyvyn sekä yksilöiden hyvinvoinnin edellytysten toteutumiseen. Sääntelyn valmistelun ja seurannan osalta poikkihallinnolliset toimenpiteet ja hallinnonalojen välinen koordinaatio ja tiedon jakaminen ovat tärkeässä roolissa. Lainsäädäntö vaikuttaa merkittäväällä tavalla julkisen talouden kestävyyyteen ja julkisen toiminnan tuottavuuden kehittämisen edellytyksiin. Sääntelyyn ja sen vaikutusarviointiin liittyy näin pitkällä tähtäimellä hyvinvoinnin ja kasvun kannalta huomattavia riskejä.
- E** Ympäristöriskien ja erityisesti ilmastomuutoksen vaikutusten hallinta ja siihen varautuminen on väestön ikääntymiseen taloudellisilta vo-

lyymeiltään rinnastuva asia. Kansainvälisten sopimusten ja toisaalta globalisaation vaikutukset lisäävät osaltaan kansallisen politiikka-suunnittelun haasteita. Ympäristöriskien hallinta ja tuloksellinen ympäristömuutokseen varautuminen edellyttää laajoja ja syvällisiä muutoksia kaikilla yhteiskunnan sektoreilla sekä entistä laajempaa poikkihallinnosta yhteistyötä. Etenkin energiapolitiikan, teollisuuden ja maatalouden, sekä liikenne- ja infrastruktuurien alalla pitkän tähtäimen varautumisen tarve korostuu, joskin kestävä kehityksen osalta tavoitekenttänä on yhteiskunta- ja rakennepolitiikka yleisemminkin. Haasteita ovat muun muassa energiatehokkuuden ottaminen huomioon julkisen hallinnon toiminnassa ja yhteiskuntapolitiikassa, ympäristöverotus ja verojärjestelmän käyttö ohjauksena. Päästökaupan ja ilmastomuutoksen hallintatoimien rahoittaminen Suomessa ja osallistuminen kansainväliseen rahoitukseen aiheuttavat Suomessakin miljardiluokkaan nousevia investointi- ja rahoitustarpeita. Ilmastomuutosten hallintatoimien kansainvälisen investointitarpeen on arvioitu olevan 200 miljardia euroa.

F Valtion talouden, toiminnan ja omaisuuden hyvän hallinnan strategisissa riskeissä korostuvat ensinnäkin IT-riskien hallinta, tietoturvallisuus sekä ICT:n avulla saatavien tuottavuuden ja vaikuttavuuden parannusten toteutumisen tiellä olevat esteet (informaatiohallinnon ja ICT-riskit). Tietojohtamisen ja suppeammin IT-johtamisen ja ICT-projektinhallinnan puutteet ovat tällä sektorilla myös makrotaloudellisesti ja konserniohjauksen kannalta olennaisia kysymyksiä. Valtionhallinnon ja taloudenhoidon toimintatavat ja rakenteet muuttuvat ja tulevat aikaisempaa enemmän riippuvaisiksi sopimusketjuista, varsinaisen valtionhallinnon ulkopuolisista palveluntoimittajista (ulkoistamisriskit, pitkien toimintaketjujen ja prosessien riskit) ja tietoteknisten ratkaisujen toimivuudesta. Hallinto ja taloudenhoito muuttuvat verkoissa ja verkostoissa tapahtuvaksi informaatiohallinnaksi. Hyvän hallinnon periaatteet ja niiden mukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on jatkossa sisäistettävä osaksi tietojärjestelmien ja tiedon arkkitehtuuria ja toimintaperiaatteita sekä tietojärjestelmissä tapahtuvia kontroleja.

Toinen olennainen kokonaisuus on valtion omistajaohjauksen ja omistajapolitiikan tuloksellisuus (omistajaohjauksen riskit). Valtio on siirtynyt aikaisempaa aktiivisemmän ja myös valtion omistusta kasvattaneen omistajapolitiikan kauteen. Omistajaohjauksen avoimuus, läpinäkyvyys ja tuloksellisuus ovat näin siinä käsiteltävien varallisuusarvojen suuruuden ja valtion yhtiöomistukseen helposti liittyvien kontrolliriskien takia erityisesti seurattava asia.

Kolmas talouden, toiminnan ja omaisuuden hallinnan strateginen riskialue ovat toiminnanohjauksen ja johtamisen riskit. Valtiontalouden ja toiminnan ohjauksessa on myös osaksi perinteisiä ja osaksi uudenlaisia riskejä. Merkittävän riskin muodostaa taloudellisuuden ja tuottavuuden heikko ohjaaminen ja johtaminen. Ohjausjärjestelmien kehittymättömyys vastaamaan uusiin haasteisiin ja erityisesti hallinnonalarajat ylittäviin teemoihin on niin ikään huomattava valtiontaloudellinen riski. Pystyvätkö hallinto- ja ohjausjärjestelmät kustannusvaikuttavuutta edistävään voimavarojen uudelleen allokointiin ja poikkihallinnollisten ongelmien ratkaisuun? Pystytäänkö ohjaukseen ja johtamiseen sisäistämään taloudellisuuden ja tuottavuuden johtamisen näkökulma?

Toiminnanohjauksen riskien erityisalueen muodostavat nopeasti kehittyvän valtion konserniohjauksen ja konsernipalveluiden riskit. Valtion konserniohjauksella ja siinä kehitettävillä konsernipalveluilla pyritään hyödyntämään tuotannon ja sopimustoiminnan skaala- ja volyymietuja ja valtion markkinavoimaa. Konserniohjauksen ja konsernipalveluiden riskejä ovat konserniohjauksen heikkous ja siitä seuraava volyymi- ja synergiaetujen hyödyntämättä jääminen, kun konsernin yhteisiä palveluita ei käytetä tai konserniohjauksen mukaisia linjauksia ei noudateta. Konsernipalveluiden riskeihin kuuluvat myös tosiasialliset tai oikeudelliset yksinoikeudet ja niistä pitkällä aikavälillä seuraavat tehottomuudet. Erityisesti seurattaviin asioihin konsernipalveluiden tehokkuus- ja laaturiskien kannalta kuuluu näin valtiokonsernin sisäisen palvelutuotannon hinnoittelu, tilaajaosaaminen ja tilaajatoiminta osana julkisjohtamista ja siihen kuuluvaa sisäistä valvontaa, sekä erilaisten konsernipalveluiden tuottajien toimintaan kohdistuvan laadunvalvonnan ja muun sisäisen valvonnan toimivuus.

G Onko EU:n rahoitus vaikuttavaa ja pystytäänkö EU:n toimintaa ja rahoitusta hyödyntämään kansallisesti yhteiskuntamme kannalta tärkeissä kysymyksissä. Pystyykö unioni itse toimimaan tehokkaalla ja vaikuttavalla tavalla? Unionin toiminnan vaikuttavuuden ja uskottavuuden kannalta nousee tärkeäksi kysymykseksi unionin talouspoliittisen koordinaation ja talouden rakenteellisen uudistusohjelman, Lissabonin strategian sekä jäsenvaltioiden finanssipolitiikan kurinalaisuutta talous- ja rahaliitossa ohjaavan vakaus- ja kasvusopimuksen pitäminen. Unionin jäsenvaltioiden julkiset taloudet kohtaavat väestön ikääntymisen ja pidempään jatkuneen heikon tai korkeintaan kohtalaisen tuottavuuskehityksen johdosta huomattavia rakenteellisia kestävyyspaineita. Samanaikaisesti useat julkistaloudet ovat olleet jo valmiiksi alijäämäisiä ja velkaantuneita. Finanssikriisin ja sitä seuranneen laman seurauksena useimmissa unionin jäsenvaltioissa on velkaannuttu nopeasti ja rajusti. Tämä tulee koettelemaan vakaus- ja kasvusopimuksen uskottavuutta ja pitävyyttä ja pidemmällä tähtäimellä myös

yhteisvaluutta euron uskottavuutta. Huomattavat julkisen talouden kestävyysvajeet ja alijäämät edustavat sellaista kansantaloudellista epätasapainoa, joka voi olla seuraavien finanssi- ja talouskriisien laukaisevana tekijänä. Jo nyt näyttää siltä, että osalla euroalueen ja laajemmin unionin jäsenvaltioista tulee olemaan vaikeuksia saada kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta rahoitusta riittävässä määrin.

1.3 Miten Valtiontalouden tarkastusviraston suorittaman ulkoisen tarkastuksen painopisteet vastuullistavat valtiontalouden strategisten riskien hallintaan?

1.3.1 Vaikuttavuustarkastus ja muu tuloksellisuustarkastus palvelee valtiontalouden ja julkisen toiminnan tehokkuuden ja julkisen talouden kestävyuden parantamista

Edellä mainittujen valtiontalouden keskeisimpien dynaamisten riskien ympärille on valtiontalouden tarkastusviraston strategiassa ja tässä tarkastussuunnitelmassa muodostettu valtiontalouden tarkastusviraston tarkastustoiminnan yksityiskohtaisemman suuntaamisen ja kehittämisen perustana ja eduskunnalle eduskuntakertomuksissa tapahtuvan raportoinnin rungoksi tarkastuksen strategiset teema-alueet.

Valtiontalouden tarkastusvirastolla on perustuslaillisen tehtävänsä ja vuoteen 2012 ulottuvan strategiansa perusteella rooli julkisten menojen hillinnässä ja uudelleenkohdentamisessa kestävyyttä ja kasvua sekä ympäristötavoitteiden saavuttamista tukeviksi. Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamalla ulkoisella tarkastuksella saadaan tietoa siitä, mitkä toimenpiteet voisivat olla tuloksellisia menojen uudelleen kohdentamisessa tai vero- ja maksupolitiikan uudistamisessa, kuinka hyvä on päätöksenteon tietoperusta, ja kuinka hyvin vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden edellytykset ovat olemassa. Tietoa tuotetaan myös siitä, kuinka hyvin ohjauksessa ja johtamisessa voidaan edistää valtiontalouden kestävyuden ja kan-

santalouden pitkän aikavälin menestyksen kannalta tärkeitä tavoitteita³. Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama ulkoinen tarkastus myös kertoo siitä, kuinka hyvin hallitus ja hallinto ovat onnistuneet näihin haasteisiin vastaamisessa (kuinka vaikuttavaa toiminta on ollut) ja kuinka hyvin tiedämme onnistumisesta (onko vaikuttavuudesta saatavilla oikea kuva)⁴.

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamaa tuloksellisuustarkastusta suunnataan aikaisempaa vahvemmin ja laajemmin yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja sen edellytyksiä arvioivaan vaikuttavuustarkastukseen. Vaikuttavuustarkastus voi olla (1) tarkastusviraston omilla aineistoilla tehtävää suoraa vaikuttavuuden tarkastusta tuloksellisuustarkastusta koskevan ISSAI 3000 -standardin mukaisesti, tai (2) hallituksen ja hallinnon ensisijaisella tuottamisvastuulla olevan vaikuttavuustiedon laadun tai vaikuttavuustiedon hyödyntämisen edellytyksiä arvioivaa tarkastusta, tai (3) vaikuttavuuden edellytysten olemassa oloa arvioivaa tarkastusta. Vaikuttavuustarkastus voi näin käsitellä tarkastusnäkökulmassaan vaikuttavuuden kysymyksiä eri tavoin ja sen vuoksi voidaan puhua myös vaikuttavuussuuntautuneesta tuloksellisuustarkastuksesta. Vaikuttavuussuuntautunut tuloksellisuustarkastus tuottaa tietoa ja perusteita julkisen talouden kestävyttä ja tehokkuutta parantaville uudistuksille (säästötoimia, uudelleen kohdentamista koskevia suosituksia ja perusteita, ehdotuksia tehokkaammiksi toimintamalleiksi) tai ehdotuksia vaikuttavuuden edistämiseksi paremmin toimiviksi ohjaus- ja hallintavälineiksi.

Vaikuttavuussuuntautuneen tuloksellisuustarkastuksen tärkeimpänä tehtävänä on toteuttaa vaikuttavuutta ja siihen liittyvää kustannustehokkuutta koskeva hallituksen ja hallinnon tilivelvollisuus ja vastuunalaisuus, sekä vastuullistaa hallitusta ja hallintoa ottamaan paremmin ja järjestelmällisemmin huomioon toimenpiteiden vaikuttavuuden näkökulmat politiikka- valmistelussa ja toimintaa koskevassa raportoinnissa.

³ *Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama ulkoinen tarkastus näin osaltaan auttaa löytämään vastauksia julkisen talouden kestävyttä parantavien ja menojen hillinnän toimenpiteiden etsinnän ongelmaan, eli siihen, miten löydetään tavoitteen saavuttamiseksi mahdollisimman toimivat keinot ja miten tiedämme, mitkä keinot ja toimintamallit sekä ohjaus- ja johtamismallit ovat toimivia.*

⁴ *Valtiontalouden tarkastusviraston suorittama ulkoinen tarkastus antaa näin osaltaan vastauksia soveltamisen ongelmaan, eli löytämään toimivia keinoja tavoitteiden saavuttamiseen. Erityisesti se varmistaa, että tiedämme, kuinka hyvin tavoitteiden saavuttamisessa on onnistuttu. Tavoitteiden saavuttamista koskeva raportointi ja sen edellyttämä arviointi ovat hallituksen ja hallinnon vastuulla. VTV:n tarkastustoiminnan tehtävänä on vastuullistaa hallitus ja hallinto hoitamaan sille kuuluvat arvioinnin ja raportoinnin velvoitteet.*

Tuloksellisuustarkastuksen toimialalla vaikuttavuusnäkökulmien käsittely nostetaan tuloksellisuustarkastuksen toimialalla keskeisimmäksi näkökulmaksi, jotta tuloksellisuustarkastus voi vastata eduskunnan, hallituksen ja kansalaisten tarpeisiin ja odotuksiin, samoin kuin edellä todettuihin keskeisiin riskeihin.

Tuloksellisuustarkastusta suunnataan myös verotuksen ja maksupolitiikan, valtion omistuksen sekä valtion siirtomenoina valtion talousarviossa näkyvien rahoitusjärjestelmien vaikuttavuuden kysymyksiin.

Valtionavut ja -osuudet, yritystuet, kotitalouksien ja yksityisten saamat erilaiset etuudet, eli siirtomenot, ovat noin 2/3 valtion talousarvion menojen loppusummasta. Niiden vaikuttavuuden arviointi ja vaikuttavuusperusteinen ohjaus ovat osin hajanaisia ja varsin puutteellisia. Siksi vaikuttavuussuuntautunutta tuloksellisuustarkastusta kohdennetaan mahdollisuuksien mukaan siirtomenojen vaikuttavuuden kysymyksiin.

Tietojohdaminen ja ICT:n tehokas hyödyntäminen ovat vaikuttavuuden ja tehokkuuden välttämättömiä edellytyksiä. Tietojohdamisen ja ICT:n hyödyntämisen tuloksellisuus ovat näin vaikuttavuuskysymysten ohella tärkeä kysymyksenasettelu tuloksellisuustarkastuksen toimialalla.

Julkisen talouden kestävyysvaje korostaa toimivaan kansanvaltaan kuuluvaa vaatimusta siitä, että valtion taloudellisesta asemasta ja myös pidemmän aikavälin kestävyydestä on oltava käytettävissä oikeat ja riittävät tiedot. Julkisen talouden kestävyyttä koskevat tiedot ovat olennainen osa valtion taloudellista asemaa koskevaa oikeaa ja riittävää kuvaa. Menojen hillinnässä sekä tulevan kasvun edellytyksiä luovassa finanssipolitiikassa tärkeässä tehtävässä ovat finanssipolitiikan hallintavälineet (esimerkiksi valtiontalouden kehysmenettely). Finanssipolitiikan tulee olla myös tili-velvollisuuden ja vastuunalaisuuden piirissä, aivan kuten mikä tahansa muukin yhteiskuntapolitiikan sektori.

Valtiontalouden tarkastusvirasto tekee finanssipolitiikan tietoperustan luotettavuuteen, valtiontalouden kehysmenettelyn ja muiden finanssipolitiikan hallintavälineiden toimivuuteen ja tuloksellisuuteen sekä finanssipolitiikan vaikuttavuuteen kohdistuvaa finanssipoliittista tarkastusta. Finanssipoliittinen tarkastus myös varmentaa oikeat ja riittävät tiedot valtion taloudellisesta asemasta valtiokonsernina ja osana kansantaloutta. Finanssipoliittista tarkastusta suoritetaan tuloksellisuustarkastuksen ja tilintarkastuksen menetelmiä yhdistävänä tarkastuksena, johon henkilötyöpäiviä kohdentavat tuloksellisuustarkastuksen ja tilintarkastuksen sekä johdon tuen toimintayksiköt. Finanssipolitiikan ulkoisen tarkastuksen suorittajana Valtiontalouden tarkastusvirasto toimii näin riippumattomana finanssipoliittisena instituutiona.

Valtiontalouden tarkastusviraston finanssipoliittinen tarkastus ja sen puitteissa tehtävä Euroopan unionin ja maailmanlaajuinen yhteistyö pyr-

kivät osaltaan vastaamaan Euroopan unionin talous- ja rahaliiton ja vakaus- ja kasvusopimuksen vaikuttavuuden ja uskottavuuden riskeihin.

Paremmen sääntelyn periaatteiden toteutuminen sekä lainsäädännön ja lainsäädännön vaikutusarviointien laatu ovat tärkeä pysyvä tarkastusnäkökulma Valtiontalouden tarkastusviraston suorittamassa tuloksellisuustarkastuksessa.

1.3.2 Vaikuttavuustarkastuksen osuus tuloksellisuustarkastuksesta

Vaikuttavuuskysymyksiin kohdistuu laaja tarkastustarve. Tarkastusviraston niukkojen voimavarojen vuoksi strategiakaudella ei voida kattavasti tarkastaa vaikuttavuutta. Tarkastusvirasto pyrkii suuntaamaan tuloksellisuustarkastuksen lisääntyvästi vaikuttavuustarkastukseen. Tarkoituksena on jatkaa tuloksellisuustarkastuksen suuntaamista vaikuttavuusnäkökulmaa käsitteleviin tarkastuksiin ja jatkaa tilintarkastuksen ja johdon tuen osallistumista merkittävällä panoksella finanssipoliittiseen tarkastukseen ja ohjausjärjestelmätarkastukseen, jolloin vaikuttavuustarkastuksiin ja vaikuttavuuden edellytyksiä näkökulmana pidettävän tarkastuksen osuutta tehollisesta kokonaistyöajasta voidaan edelleen nostaa.

Vuoden 2010 tavoitteena on, että alkavista tarkastuksista vähintään neljässä olisi vaikuttavuusnäkökulma. Tavoitteena on vuosittain järjestelmällisesti lisätä vaikuttavuusnäkökulmaan suuntautuvia tarkastuksia niin, että vuonna 2012 vähintään 1/3 alkavista tuloksellisuustarkastuksista on vaikuttavuustarkastuksia. Täten 2012 tarkastusviraston ulkoisiin suoritteisiin suuntautuvasta tehollisista henkilötyöpäivistä noin 13 prosenttia suuntautuu vaikuttavuustarkastukseen tai vaikuttavuuden ohjauksen kysymyksiä koskevaan tarkastukseen. Tarkoituksena on tämän jälkeenkin kasvattaa vaikuttavuustarkastusten osuutta tuloksellisuustarkastuksista.

1.3.3 Laillisuustarkastus suunnataan valtionapujen ja taloudenhoidon uusien toimintamallien riskeihin

Valtion taloudenhoidon ja valtionhallinnon ja sen toiminnanohjauksen rakenteelliset muutokset, hallinnon sukupolvenvaihdokset ja uudet toimintamallit lisäävät toimintojen laillisuuteen ja hyvän hallinnon periaatteisiin kohdistuvaa riskiä. Lain ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen ovat myös välttämätön edellytys toiminnan ja voimavarojen käytön yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle. Valtionapujen ja valtiontukien sekä muiden siirtomenojen merkittävästä volyyymistä valtion kokonaismenoissa sekä siirtomenojärjestelmien ja niiden kontrollien erityispiirteistä johtuu,

että nämä järjestelmät ovat herkkiä laillisuuden ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattamatta jättämisen riskeille. Valtion tulojen kantaminen on herkkä laillisuus- ja hyvän hallinnon riskeille.

Tarkastussuunnitelmakaudella 2010–2012 tulevat voimaan kansainväliset laillisuus- ja asianmukaisuustarkastusta koskevat uudet ISSAI-standardit. Valtiontalouden tarkastusviraston tavoitteena on ottaa käyttöön uudet ISSAI-standardit ja järjestää niiden mukainen, tilintarkastuksista osin erillinen ja erikseen raportoitava laillisuustarkastus omaksi ja selkeästi profiloituksi tarkastustuotteeksi. Laillisuustarkastus suunnataan erityisesti valtionapu- ja valtiontukijärjestelmien, sekä valtion uusiin konsernipalveluihin ja konserniohjauksen liittyviin laillisuus- ja hyvän hallinnon riskeihin.

1.3.4 Laillisuustarkastuksen osuus ulkoisten suoritteiden tuotantoon käytettävistä tehollisista henkilötyöpäivistä

Tavoitteena on vuoteen 2012 mennessä kohdistaa laillisuustarkastuksiin noin kuusi prosenttia tarkastusviraston ulkoisten suoritteiden tuottamiseen kohdistuvista henkilötyöpäivistä. Laillisuustarkastus suunnataan erityisesti valtionapu- ja valtiontukijärjestelmien sekä valtion uusiin konsernipalveluihin ja konserniohjauksen liittyviin laillisuus- ja hyvän hallinnon riskeihin.

1.3.5 Tilintarkastus turvaa finanssipoliittisen päätöksenteon tietoperustaa, eduskunnan finanssivallan tehokkuutta sekä pitää esillä taloudellisuuden ja tuottavuuden näkökulmaa johtamisessa

Valtiontalouden tarkastusviraston suorittaman tilintarkastuksen tavoitteena on varmistaa, että valtion talousarviota ja keskeisiä valtion taloudenhoitoa koskevia säännöksiä on noudatettu ja että valtion ja sen virastojen ja laitosten tuotoista, kuluista ja taloudellisesta asemasta on raportoitu oikeat ja riittävät tiedot. Tilintarkastus turvaa tältä osin eduskunnan finanssivallan ja valtion taloudenhoitoa koskevan tilivelvollisuuden toteutumisen perusedellytyksiä.

Tilintarkastuksen lausuma-alueena on sisäinen valvonta ja tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimi sekä se, onko valtion virastojen ja laitosten toiminnallisesta tehokkuudesta (erityisesti taloudellisuus ja tuottavuus) raportoitu oikeat ja riittävät tiedot. Tilintarkastuksessa tarkastetaan myös

ministeriöiden ohjausotetta sekä virastojen ja laitosten palvelukyvyystään raportoimia tietoja. Tilintarkastuksessa keskeisenä tarkastuskohteena on tuottavuuden ja taloudellisuuden johtaminen ja ohjaus sekä yleensä talousohjaus ja hyvän hallinnon periaatteiden mukainen johtamisote. Tilintarkastuksissa saatujen tulosten perusteella talouden ja tuottavuuden ohjauksen ja johtamisen tilasta sekä yleensä tulosohjauksen toimivuudesta kootaan tarkastusviraston eduskuntakertomuksiin analyttinen katsaus.

Tilintarkastuksen lausuma- ja tarkastusalueet ovat laajat. Kansainvälisten ISSAI -tarkastusstandardien näkökulmasta valtiontalouden tarkastusviraston suorittaman tilintarkastuksen vakioidut tuotteet sisältävät näin eräitä toiminnantarkastukselle tai tuloksellisuustarkastukselle ominaisia piirteitä⁵. Tämä ja varsinkin sisäisen valvonnan, tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimen sisällyttäminen tilintarkastuksen lausuma-alueisiin edellyttää tilintarkastukselta riittävää resursointia ja suurempaa virastokohtaista tarkastuspäivien käyttöä, kuin mitä yksinomaan tilinpäätöslaskelmien ja talousarvion noudattamisen tarkastus edellyttäisi. Tulostavoitteiden asettamisen sekä tuloksellisuuden ja johdon laskentatoimen ja sisäisen valvonnan tarkastus ja sisällyttäminen tilintarkastuksen lausuma-alueisiin on osaltaan vastaus edellä tarkasteltuihin julkisen talouden riskeihin.

Julkisen talouden kestävyuden turvaaminen, sekä menojen hillintä ja tuottavuuden parantaminen edellyttävät, että taloudellisuuden ja tuottavuuden näkökulma ovat mukana kaikessa johtamisessa ja toiminnassa. Kustannusvaikuttavuuden ja tehokkuuden nostaminen, sekä esimerkiksi ICT:n onnistunut hyödyntäminen tuottavuuden nostamisessa vaativat nykyistä systemaattisempaa ja yhtenäisempien investointi- ja kustannushyötylaskelmien laatimista ja hyödyntämistä valtion konserni- ja toiminnanohjauksessa. Tilintarkastuksen tärkeänä tehtävänä on pitää esillä taloudellisuuden näkökulmaa ohjauksessa ja johtamisessa. Tilintarkastuksessa tapahtuva tulosohjauksen toimivuuden tarkastus tukee myös tulosohjauksen käyttämistä ympäristötavoitteiden ja erityisesti ympäristötehokkuuden edistämisen välineenä valtionhallinnossa, sekä myös säädösvalmistelun laadun johtamisen välineenä.

Tilintarkastuksella pyritään myös toiminnanohjauksen ja konserniohjauksen ja konsernipalveluiden, sekä ICT -riskien hallintaan. Siirryttäessä valtion resurssihallinnossa SAP -pohjaisen tietojärjestelmän käyttöön vahvistetaan tilintarkastuksessa SAP- ja yleensä tietojärjestelmäosaamista, sekä tietojärjestelmiin ja niissä toteutettaviin kontroleihin kohdistuvaa tarkastusta. Tilintarkastukseen kuuluu valtion rahaprosessin, henkilöstö-

⁵ Vrt. tuloksellisuustarkastusta koskeva ISSAI 3000.

hallinnon ja tuloksellisuuden, sekä johdon laskentatoimen tietojärjestelmiin kohdistuva tietojärjestelmätarkastus, jolla erityisesti pyritään vastuullistamaan tietoturvallisuus- ja ICT -riskien asianmukaiseen hallintaan. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkastus osaltaan turvaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja sen saavuttamiseksi tärkeitä toimenpiteitä koskevien ohjausviestien välittymistä valtion viranomaisten ja laitosten toimintaan ja edistää näin osaltaan vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkastus on merkittävä hallinnon vastuullistamisessa ulkoistamisen ja pitkien toimintaketjujen ja prosessien riskien hallintaan. Tilintarkastuksessa kehitetään edelleen valtionapuihin ja muihin tuki- ja etuisuusjärjestelmiin ja niiden sisäiseen valvontaan kohdistuvaa tarkastusta näihin järjestelmiin liittyvien kokonaistaloudellisten ja hyvän hallinnon riskien hallinnan tehostamiseksi.

1.3.6 Tilintarkastuksen osuus ulkoisen suoritteiden tuotannon henkilötyöpäivistä

Tilintarkastukseen ja tilintarkastuksen asiantuntijapalveluihin kohdennetaan noin 50 prosenttia tarkastusviraston ulkoisten suoritteiden tuottamiseen käytettävistä tehollisista henkilötyöpäivistä.

2 Vuoden 2010 tulostavoitteet

2.1 Vaikuttavuustavoitteet

Tarkastusvirasto pyrkii perustuslaillisessa tehtävässään edistämään luotamusta ja varmistamaan oikeusvaltion ja kansanvallan periaatteiden toteutumista valtion taloudenhoidossa ja julkisessa toiminnassa.

Viraston eduskunnan budjetti- ja lainsäädäntövaltaa tukeva vaikutus

Tavoitteena vuodelle 2010 on, että tarkastusvirasto tukee eduskunnan budjetti- ja lainsäädäntövaltaa samassa laajuudessa kuin vuonna 2009.

Tavoitteen saavuttamista arvioitaessa kiinnitetään huomiota erityisesti siihen, miten viraston keskeiset kannanotot heijastuvat eduskunnan ja sen valiokuntien esittämiin kannanottoihin. Lisäksi huomioidaan viraston kuulemiset valiokunnissa asiantuntijana ja eduskunnan täysistunnossa kohdistunut kiinnostus viraston eduskuntakertomukseen.

Viraston hyviä käytäntöjä edistävä, hallitusta ja hallintoa vastuullistava ja virheitä ja väärinkäytöksiä ehkäisevä vaikutus hallinnossa

Tarkastusviraston vaikuttavuutta suhteessa hallitukseen ja sen alaiseen hallintoon tulee tarkastella kolmetasoisesti – ennaltaehkäisevänä ja vastuullistavana vaikutuksena, varmentavana vaikutuksena sekä huomautuksiin ja kehittämissuosituksiin liittyvinä välittöminä vaikutuksina.

KUVIO 1. Valtiontalouden ulkoisen tarkastuksen tehtävät ja vaikutukset

Tarkastusviraston tavoitteena vuonna 2010 on vahvistaa entisestään viraston ennaltaehkäisevää ja vastuullistavaa vaikutusta.

Tavoitteen saavuttamista arvioitaessa huomioidaan tilintarkastuksen osalta ilmoitusvelvollisuuden poistumiset ja kielteisten laillisuuskannanottojen määrän muutokset, sekä tuloksellisuustarkastuksien, finanssipolitiikan tietoperustaa koskevien tarkastuksien ja ohjausjärjestelmätarkastuksien kannanottojen vieminen täytäntöön tarkastuskohteissa. Edellisten lisäksi hyödynnetään viraston saamaa tarkastuskohde- ja asiakaspalautetta.

Viraston vaikutus kansalaisten luottamukseen asianmukaiseen valtiontalouden valvontaan

Tarkastusviraston perustuslaillisenä tehtävänä on edistää luottamusta ja varmistaa oikeusvaltion ja kansanvallan periaatteiden toteutumista julkisessa toiminnassa ja valtion taloudenhoidossa. Osana tätä tehtävää tarkastusvirasto välittää kansalaisille tietoa valtion taloudenhoidon tilasta.

Tarkastusviraston tavoitteena vuodelle 2010 on vahvistaa edelleen viraston asemaa tunnustettuna ja luottamustaherättävänä valtiontalouden ja valtionomaisuuden hoidon valvojana sekä poliittisen toiminnan rahoituksen läpinäkyvyyden turvaajana.

Viraston esillä oleminen julkisuudessa

Tarkastusviraston tarkastus- ja asiantuntijatoiminta tuottaa yhteiskunnallisesti kiinnostavaa tietoa, josta median näkökulmasta katsottuna muodostuu uutisia. Tarkastushavaintoja ja -kannanottoja koskeva uutisointi myös vahvistaa niiden vaikuttavuutta.

Tarkastusvirasto seuraa tiedotteiden läpimenoastetta ja läpimenneiden kannanottojen lukumäärää.

Viraston ulkoisen tiedotuksen vaikuttavuutta pyritään arvioimaan hyödyntämällä mediaseurannan analyysitietoja siitä, kuinka laajasti viraston toimintaa koskeva uutisointi tukee viraston sanomaa ja asemaa asiantuntijaorganisaationa. Sen lisäksi huomioidaan erikseen viraston näkyvyys asiantuntijamediassa sekä viraston julkisuus painetun median pääkirjoituksissa.

Tarkastusviraston kansainvälinen toiminta

Tarkastusalan kansainvälisen yhteisön jäsenenä tarkastusvirasto tukee osaltaan ylimmän ulkoisen tarkastuksen kansainvälistä kehitystä, muun muassa osallistumalla INTOSAI:n toimintaan, toimimalla aktiivisesti kansainvälisen standardityön alalla, kantamalla vastuuta tarkastusalan kansainvälisille yhteisöille kuuluvista tehtävistä ja velvoitteista sekä toimimalla kansallisesti tarkastusalan parhaiden käytäntöjen mukaisesti.

2.2 Tuotos-, laatu- ja palvelukykytavoitteet

Palvelukyky

Vuonna 2010 tilintarkastus raportoi varainhoitovuoteen 2009 kohdistuvan valtion tilinpäätöksen ja tilinpäätöskertomuksen tilintarkastuskertomuksen. Lisäksi annetaan 118 tilintarkastuskertomusta siten, että tilintarkastukset kattavat valtion tilinpäätöksen ja tilinpäätöskertomuksen lisäksi kaikki tilivirastot ja kaksi talousarvion ulkopuolista valtion rahastoa.

Lisäksi tavoitteena on, että vuoteen 2010 kohdistuviin tilintarkastuksiin käytetään keskimäärin 60 henkilötyöpäivää ja että pienten kohteiden keskimääräinen tarkastuspäivien määrä ei ylitä toimintayksikön suunnitelmassa mainittuja enimmäismääriä.

Ehdokkaan vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnan osalta eduskunnalle annetaan vuonna 2010 vaalirahoituskertomukset vuonna 2009 pidettyjen Euroopan parlamentin vaalien vaalirahoit-

tuksen valvonnasta sekä vaalirahoituskertomukset vuonna 2009 pidettyjen kunnallisvaalien vaalirahoituksesta.

Tuloksellisuustarkastuksen tulostavoitteena on, että vuoden 2010 aikana valmistuu 20 tarkastusta, jotka raportoidaan joko tarkastuskertomuksena tai osana viraston erilliskertomusta tai osana tarkastusviraston kertomusta eduskunnalle. Lisäksi tavoitteena on, että vuoden 2010 aikana valmistuu 18 jälkiseurantaa.

Tuloksellisuustarkastusten lukumäärätavoite on sama kuin edellisenä vuonna, mutta alhaisempi kuin sitä aiemmin. Yksittäisten tarkastusten laajuus ja vaatavuus kasvaa vuonna 2010, koska tavoitteena on suunnata tuloksellisuustarkastusta aikaisempaa enemmän laajoihin, yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskeviin kysymyksiin.

Vaikka tuloksellisuustarkastuskertomusten määrä laskee, raportointi yksittäisistä tarkastuksista lisääntyy. Tarkastuskertomuksessa tapahtuvan raportoinnin lisäksi kertomuksista raportoidaan usein myös osana laajempaa tarkastusteemaa.

Hallinto- ja viestintäpalveluiden palvelukykytavoitteena on, että 80 prosenttiyksikköä tehollisesta työajasta kohdentuu joko yksikön palvelutuotantoon tai viraston yhteiseen suoritustuotantoon.

Vuonna 2010 johdon tukeen sijoitettu koko virastoa palveleva assistenttipooli osallistuu henkilöresursseiltaan seuraavasti viraston tarkastustoimintaan: yhteensä 300 henkilötyöpäivää tilintarkastuksen toimintayksikön tarkastustoiminnan (tilintarkastus 235 htp ja vaalirahailmoitustarkastus 65 htp) avustavaan työhön sekä yhteensä 120 henkilötyöpäivää tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön tarkastustoiminnan avustavaan työhön.

Tarkastustoiminnan standardit ja kansainväliset hyvät käytännöt

Virasto on vahvistanut tarkastustoimintaa sekä laatujärjestelmää koskevat yleiset ohjeet. Tavoitteena on, että kaikki valmistuvat tarkastukset ja niihin kohdistuva laadunhallinta on toteutettu tarkastusviraston antaman ohjeistuksen mukaisesti. Tarkastusviraston tarkastustoiminnan ohjeistus ja käytössä oleva laadunhallintajärjestelmä vastaa kaikilta osin ISSAI-standardien vaatimuksia ja niiden soveltamista koskevia parhaita käytäntöjä.

Tarkastusviraston prosessien ja laadunhallintatoimenpiteiden asianmukaisuus

Virasto asettaa 2010 syksyllä laatulautakunnan, jonka tehtävä on tukea viraston johtoa laadunarvioinnin toteuttamisessa ja viraston laadunhallintajärjestelmän kehittämisessä.

Tarkastusvirasto toteuttaa laaturaportoinnin yhteydessä itsearvion tarkastusviraston laatujärjestelmän toimivuudesta.

2.3 Taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteet

2.3.1 Resurssien kohdentuminen

Koko tarkastusviraston toimintaa koskevana tavoitteena vuonna 2010 on, että tarkastusviraston tarkastushenkilöstön⁶ tehollisesta työajasta keskimäärin vähintään 140 henkilötyöpäivää per henkilö kohdistuu ulkoisille suoritteille⁷.

Tarkastusviraston ulkoisia suoritteita ovat eduskunnalle annettavat kertomukset, viraston yhteisenä toimintana toteutettavia tarkastuksia koskevat kertomukset, tilintarkastuskertomukset, tuloksellisuustarkastuskertomukset sekä tarkastusviraston tehtäväalueeseen kuuluva asiantuntijatoiminta. Ulkoisia suoritteita ovat myös tarkastusviraston kansainväliset tarkastukset ja tarkastusviranomaisten kansainvälisenä yhteistyönä tehtävät raportit ja kansainvälisissä tarkastusyhteisöissä toimiminen ja vaikuttaminen.

Tarkastustoiminnan kohdentamisen perustana olevat tarkastuksen toimintayksiköiden vuotuiset riskianalyysit sekä virastotasolla toteutettava vuotuinen valtion konsernitason riskianalyysi käsitellään resurssien kohdentumista mitattaessa osana viraston ulkoisia suoritteita.

Tavoitteena on edelleen, että tarkastusviraston tarkastushenkilöstön yhteenlasketusta tehollisesta työajasta keskimäärin enintään 50 henkilötyöpäivää per henkilö kohdistuu johtamiseen, kehittämiseen ja tukitoimintoihin.

2.3.2 Taloudellisuus

Valtiontalouden tarkastusviraston vuodelle 2010 hyväksytyn valtion talousarvion mukaisten toimintamenomäärärahojen loppusumma on 13 377 000 euroa. Vuodelle 2010 hyväksytty toimintamenomääräraha on noin 370 000 euroa pienempi kuin vuoden 2009 toimintamenomääräraho-

⁶ Tarkastushenkilöstöllä tässä tarkoitetaan tarkastajia, tarkastuspäälliköitä sekä tarkastusyksiköiden käytössä olevia johdon tuen resursseja.

⁷ Hallinto- ja viestintäpalveluiden osalta tämä tavoite kattaa palveluyksikön muille yksiköille suoritamiin palveluihin kohdistuvan työajan.

jen käyttö. Aikaisemmilta vuosilta vuodelle 2010 on siirtynyt määrärahoja lisäksi 3 045 000 euroa.

Tarkastusviraston toiminnan menoihin kohdistuu vuonna 2010 merkittäviä nousupaineita. Tämä johtuu pääosin tarkastusvirastolle säädettyjen vaalirahoituksen laillisuusvalvontatehtävien ja avoimuutta toteuttavien tehtävien vaatimista tietojärjestelmä- ja muista investoinneista, mahdollisesti tarkastusvirastolle säädettyvän puoluerahoituksen laillisuusvalvontatehtävän ja avoimuutta toteuttavien tehtävien vaatimista investoinneista, sekä eduskunnan sähköisen työpöydän ja muiden yhteisten tietojärjestelmähankkeiden toteuttamisen vaatimista investoinneista.

Vuonna 2010 toteutuu eduskunnan virkamiesten uuden palkkausjärjestelmän aiheuttama henkilöstökulujen kasvu kokonaisuutena. Palkkausjärjestelmää koskevassa tarkentavassa virkaehtosopimuksessa on sovittu palkkojen korotuksiin käytettävän 12,2 prosenttia tarkentavan virkaehtosopimuksen vertailuajankohtana olevasta palkkasummasta. Tätä ei ole kuitenkaan kokonaisuutena budjetoitu, vaan eduskunnan virastot rahoittavat uutta palkkausjärjestelmää tuottavuustoimenpiteillä saavutettavilla säästöillä. Henkilöstökulujen kasvua aiheuttavat lisäksi henkilöstön osaamisen ja työtehtävien kehittymisestä seuraavat siirtymät palkkausjärjestelmän ylempiin vaativuusluokkiin korkeammalle palkalle. Henkilöstökulut ovat 76 prosenttia tarkastusviraston toiminnan kokonaiskuluista, mikä tarkoittaa, että taloudellisuus- ja tuottavuustoimenpiteiden mahdollisuudet puuttumatta henkilöstömäärään ja henkilöstörakenteeseen ovat erittäin rajoitettuja.

Tarkastusviraston yleisenä tavoitteena on pystyä hoitamaan sille perustulaisissa säädetty valtiontalouden ylimmän ulkoisen tarkastuksen tehtävät aikaisemmalla tai sitä paremmalla laatutasolla, sekä kokonaan uudet ehdokkaan vaalirahoituksesta annetussa laissa säädetty vaalirahoituksen laillisuusvalvontatehtävät ja avoimuutta toteuttavat tietopalvelutehtävät vuoden 2010 tilinpäätöksen ja eduskunnan virkaehtosopimuksissa sovittavien palvelussuhteen ehtojen mukaisesti. Tämä resurssikehitys luo paineita erityiselle taloudellisuus- ja tuottavuustavoitteelle; kehittää henkilöstörakennetta ja suhteuttaa nykyisen henkilöstörakenteen mukainen henkilöstömäärä tavoiteltuun resurssitasoon.

Tarkastusviraston taloudellisuustavoitteiden asettamisen ja seurannan tunnuslukuja käytetään tarkastusviraston ulkoisille suoritteille kohdennettujen kokonaiskustannusten tasoa ja kehitystä kuvaavaa suoritetyöpäivän hintaa. Tarkastusmuodoittain taloudellisuutta seurataan tarkastuspäivän hinnalla, joka kuvaa sitä, millä hinnalla tarkastusvirasto laskuttaisi asiakkailtaan tarkastuspäivistään, mikäli tarkastusvirasto rahoittaisi toimintansa asiakkailta kerättävillä maksuilla. Edellä kuvatut seikat aiheuttavat suoritetyöpäivän hintaan vuonna 2010 verrattuna merkittävää nousupainetta.

Tarkastussuunnitelmakauden 2010–2012 taloudellisuustavoitteena on, ettei suoritetyöpäivän hinnan kasvu ylitä vuoden 2010 tasoa lisättynä julkisten menojen perushintaindeksin kehityksellä. Vuonna 2010 erityisenä taloudellisuustavoitteena on, että suoritetyöpäivän hintaa nostavat kehittämishankkeet ovat aidosti investointiluonteisia, eli ne näkyvät tarkastusviraston toiminnan taloudellisuuden ja tuottavuuden paranemisena tulevina vuosina.

2.4 Toiminnan kehittäminen

Henkiset voimavarat

Vuonna 2010 tarkastusvirastossa panostetaan osaamisen johtamiseen, johtamisen ja esimiestyön kehittämiseen, työnhallintaan, tuloksellisen työuran kehittämiseen sekä työhyvinvointiin. Työhyvinvointi pohjautuu hyvään johtamiseen, osaamiseen, työnhallintaan, osallistumiseen ja työyhteisöllisyyteen.

Tarkastusviraston henkilöstöpolitiikka rakentuu seuraavista osa-alueista:

- tarkastusviraston ja sen henkilöstön toimintaetiikka;
- kannustava ja oikeudenmukainen palkkausjärjestelmä;
- kannustava esimies-, asiantuntija- ja ammatillinen osaajaura;
- osaamisen johtamis- kehittämisjärjestelmä, jonka osaamisalueet tukevat tarkastusviraston perustehtävän ja strategian toteuttamista;
- selkeä ja tehokas johtamisjärjestelmä;
- hyvä työnhallinta;
- työyhteisöllisyys;
- työhyvinvointi; ja
- ammatti-identiteetti ja ammattiyhteisyys.

Vuonna 2010 käynnistetään hanke, jossa tarkastusviraston ja sen johdon ja henkilöstön hyvä toimintaetiikka pyritään kirjaamaan laadittaviin toimintaohjeisiin (*Code of Conduct*). Toimintaohjeet tulevat osaksi viraston toimintakäsikirjaa.

Tarkastusvirasto osallistuu osana jatkuvaa toimintaa aktiivisesti kannustavan ja oikeudenmukainen palkkausjärjestelmän ja sen sisällön edelleen kehittämiseen eduskunnan virkaehtosopimuksen valmistelussa ja sopimusneuvotteluissa yhteistyössä eduskunnan muiden työnantajien edustajien sekä henkilöstöjärjestöjen kanssa. Viraston johdon yhteistyöllä pyritään suoritusarviointitekijöiden sisällön ja yhdenmukaisten toimintamallien ja periaatteiden määrittelyyn virastossa. Henkilöstöjärjestöjen kanssa jatke-

taan säännöllisiä tapaamisia ja henkilökuntaa informoidaan palvelussuhteen ehdoista ja niitä koskevista neuvotteluista.

Tarkastusviraston osaamisprojektien työn tulokset sekä vuonna 2008 toteutetusta osaamiskartoituksesta saadut kokemukset otetaan käyttöön ja osaamisen johtamista varten laaditaan Osaamisen johtamisen käsikirja. Osaamisen johtaminen liitetään tarkastusvirastotason koulutussuunnitelmaan, joka muodostaa rungon keskeisiksi osaamisalueiksi määriteltävien osaamisalueiden koulutuksen järjestämisessä. Osaamisen johtamista varten otetaan käyttöön HR-tietojärjestelmä.

Viraston johto, esimiehet ja valitut 10 työntekijää eli yhteensä 32 henkilöä osallistuvat vuoden 2010 kestävään johtamiskoulutukseen, jonka sisältö perustuu tarkastusviraston johtamis- ja esityötä koskeneeseen kartoitukseen, laadittuun esimiesprofiiliin sekä tehtyyn 270-asteen arviointiin. Johtamiskoulutuksessa painotetaan erityisesti henkilöjohtamisen, muutosjohtamisen ja -viestinnän osaamista.

Hyvään työnhallintaan pyritään osoittamalla selkeästi kaikilla suunnittelutasoilla käytettävissä olevat resurssit ja aikataulut työtehtävien ja hankkeiden sekä projektien toteuttamiseen. Työtehtävien paremmalla ennakoinnilla ja työnjaolla sekä uusien työvälineiden avulla tuetaan tuloksellista toimintaa sekä työssä jaksamista. Selvitetään lisäksi muita työnhallinnan kehittämiskohteita ja keinoja parantaa työnhallintaa. Viraston hankkeita ja projektityöskentelyntehostamista ja yhdenmukaistamista varten laaditaan projektihallintakäsikirja. Etätyökokeilusta saatujen kokemusten perusteella otetaan pysyvästi käyttöön etätyö.

Työyhteisöllisyyttä tuetaan avoimella ja selkeällä koko henkilökunnalle annettavalla informaatiolla ja järjestämällä yhteisiä tilaisuuksia ja muuta yhteistä toimintaa viraston henkilökunnalle. Työyhteisöllisyyttä vahvistetaan myös osaamisen jakamisella ja yhteisellä käytöllä.

Työhyvinvointia koskien selvitetään työilmapiiritutkimuksen perusteella kehittämiskohteet, sekä toteutetaan toimenpiteitä työilmapiirin parantamiseksi. Työssä voidaan hyödyntää ulkopuolista asiantuntijaa.

Työntekijöiden tuloksellisen työuran kehittämiseksi suunnitellaan ja otetaan käyttöön tukitoimet ja -palvelut työsuoritusarviointeihin pohjautuen niiden työntekijöiden osalta, jotka eivät ole suoriutuneet tehtävistään tavoitetason mukaisesti.

Laadunhallinta

Tarkastusten laadunhallintajärjestelmä on osa tarkastusprosessia. Tarkastusten laadunhallintajärjestelmän varmistamiseksi tarkastuksen toimintayksiköt huolehtivat tarkastusohjeiden pitämisestä ajan tasalla ja tarvitta-

vien kehittämisehdotusten tekemisestä. Viraston ohjeistossa huomioidaan kansainvälisen ylimpien tarkastuselinten järjestön INTOSAI:n eettiset ohjeet ja tarkastusstandardit, ISSAI-standardit.

Vuonna 2010 asetetaan hanke, jonka tavoitteena on varmistaa, että tarkastusviraston tarkastusohjeet muodostavat johdonmukaisen ja selkeän, ISSAI-standardiviitekehikkoon liittyvän kokonaisuuden. Hanketyön tuloksena syntyy ISSAI-standardien mukainen viitekehikko tarkastusviraston tarkastusohjeille ja tarkastuseriaatteille.

Tarkastusvirasto asettaa vuoden 2010 aikana laatulautakunnan. Laatulautakunnan tehtävänä tulee olemaan tarkastusten laadun arvioiminen sekä tarkastustoiminnan kehittämisenäkemyksien välittäminen virastolle.

Viraston asettama laatutyöryhmä jatkaa vuoden 2010 aikana toimintaansa siten, että tarkastustoiminnan laatujärjestelmää koskeva yleinen ohje vahvistetaan. Laatutyöryhmä valmistelee asiantuntijatoiminnan laadunhallintaa koskevan yleisen ohjeen.

Vuoden 2010 aikana virastossa aloittaa toimintansa tarkastusviraston sisäinen laaturyhmä, jonka tehtävänä on tarkastusviraston laadunhallintajärjestelmän toiminnan kehittäminen ja seuranta sekä laaturaportoinnin koostaminen ja hyvien laatuikäytäntöjen edistäminen.

Vuoden 2010 aikana asetetaan tarkastusviraston tieteellinen neuvosto.

Tarkastustoiminnan oikea kohdentaminen

Vuonna 2010 jatketaan tarkastusviraston tasolla teema-alueittaisten raportointiaiheiden suunnittelua kaudelle, joka alkaa voimassa olevan tarkastusviraston strategiakauden päätyttyä vuonna 2012.

Tarkastustoiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi vuonna 2010 tuloksellisuustarkastuksen tarkastussuunnittelussa painotetaan vaikuttavuusnäkökulmaa. Tarkastusvirastossa valmistellaan laillisuustarkastuksen profiloiminen omaksi tarkastuslajiksi tilintarkastuksen toimintayksikköön. Laillisuustarkastuksista annettavien tarkastuskertomusten ja eduskuntakertomusraportoinnin aiheet sisällytetään vuoden 2010 tarkastussuunnitelmaan.

Hallinnon ohjausjärjestelmien tarkastuksiin käytettävien resurssien määrää lisätään ja tarkastussuunnitelmassa huomioidaan tilintarkastuksen ja tuloksellisuustarkastuksen resurssien yhteensovittaminen.

Tilintarkastuksen, sekä laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksen kohdentamisessa kiinnitetään kokonaisuutena edelleen huomiota sekä valtion tilinpäätöksen ja valtion taloudenhoidon, että virasto- ja laitostason riskianalyysissä arvioitavaan tarkastustarpeeseen.

Tuloksellisuustarkastukset kohdistuvat pääosin strategian teema-alueille ja teemoille. Strategiasta suoraan johdettavien tarkastusten lisäksi tarkastustoiminnan kohdentamista tehdään hallinnonaloittaisten riskianalyyysien perusteella.

Vuodelta 2009 jatkuvat kehittämistoimet

Viraston henkilöstöstrategian valmistelu jatkuu vuonna 2010. Tarkastusviraston henkilöstöstrategiahankkeessa on tarkoitus laatia virastolle strategia-asiakirja, joka linjaa viraston henkisten voimavarojen käytön ja kehittämisen painopisteet vuosille 2011–2014.

Vuonna 2010 jatkuvan hankehallintaprojektin tavoitteena on, että viraston kaikkien hankkeiden suunnittelu, toteutus ja seuranta tapahtuvat yhtenäisen järjestelmän kautta. Hankkeen tarkoituksena on edistää viraston strategian toteuttamista sekä hankkeiden tuloksellisuutta ja niihin liittyvien prosessien toimivuutta ja asianhallintaa. Hanketta valmisteleavan työryhmän tehtävänä on selvittää tarkastusviraston eri toimintayksiköiden tarpeet niiden vastuulle kuuluvien hankkeiden hallinnan osalta sekä suunnitella hankehallintamalli.

Tilintarkastuksen toimintayksikössä jatketaan kehittämistyötä ISSAI -standardeissa tarkoitetun laillisuustarkastuksen kokoamiseksi tilintarkastuksen toimintayksikköön. Hanke toteutetaan yhdessä tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön kanssa.

2.5 Tulostavoitteet vaali- ja puoluerahoituksen valvonnalle

Tarkastusvirastossa valmistaudutaan siihen, että vaalirahoituksen valvonnan lisäksi puoluerahoituksen valvonta säädetään siitä annettavassa uudessa lainsäädännössä tarkastusviraston tehtäväksi. Näiden valvontatehtävien osalta viraston suurimpana riskinä on vaali- ja puoluerahoituksen asianmukaisessa järjestämisessä tarvittavan rahoituksen saaminen. Uudet tehtävät voivat lisärahoituksen puuttuessa uhata perustuslaissa säädetyn tarkastustehtävän suorittamista kansainvälisten standardien ja julkishallinnon hyvän tarkastustavan tarkoittamalla tavalla.

Puoluerahoituksen valvonnan sisältöä koskevat linjaukset ja tavoitteet on kirjattu omana kohtanaan lukuun 4. Hallinto- ja viestintäpalvelut toteuttavat valvonnan ja ilmoitusten julkaisemisen edellyttämän tietojärjestelmän ja sähköisen asioinnin. Tavoitteena on, että järjestelmä tulee käytössä syksyllä 2010 vuoden 2011 eduskuntavaaleja varten.

2.6 Vuoden 2010 tulostavoitteet tilintarkastukselle

Tilintarkastuskertomuksia annetaan vuonna 2010 vuoteen 2009 kohdistuvista tilintarkastuksista yhteensä 119. Tilintarkastukset toteutetaan tarkastusviraston vahvistamien tilintarkastusohjeiden laatuvaatimusten ja vuotta 2009 koskevien suunnitelmien mukaisesti. Tilintarkastukset valmistuvat toimintayksikön suunnitelmassa määritellyssä määräajassa.

Vuonna 2010 aloitetaan varainhoitovuotta 2010 koskevat tilintarkastukset, joista annetaan tilintarkastuskertomukset vuonna 2011.

Tilintarkastuksen toimintayksikön tehollisesta työajasta kohdennetaan vuonna 2010 vähintään 67 prosenttia ulkoisiin suoritteisiin eli tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan. Tähän sisältyvät myös tarkastusviraston yhteisiin tarkastushankkeisiin varatut 160 henkilötyöpäivää.

Johtamis-, kehittämis- ja tukitoimintaan käytetään vuonna 2010 enintään 30 prosenttia työajasta.

Viraston yhteisiin kehittämishankkeisiin ja muihin viraston yhteisiin tehtäviin tilintarkastuksen toimintayksikössä on vuonna 2010 varattu noin 500 työpäivää.

2.7 Vuoden 2010 tulostavoitteet tuloksellisuustarkastukselle

Tuloksellisuustarkastuksen tulostavoitteena on, että vuoden 2010 aikana valmistuu 20 tarkastusta, jotka raportoidaan joko tarkastuskertomuksena tai osana viraston erilliskertomusta tai osana tarkastusviraston kertomusta eduskunnalle. Lisäksi tavoitteena on, että vuoden 2010 aikana valmistuu 18 jälkiseurantaa.

Tuloksellisuustarkastushankkeiden taloudellisuustavoitteena on, että 80 prosenttia tarkastuksista tehdään suunnitelluissa kustannuksissa. Kustannukset arvioidaan suunnitteluvaiheessa henkilöittäin työpäivinä ja muina tarkastuksen suorina kustannuksina.

Tuloksellisuustarkastushankkeiden aikataulutavoitteena on, että jokainen tarkastus valmistuu viimeistään 18 kuukauden kuluessa sen aloittamisesta. Tämä huomioidaan hankkeille suunniteltavissa resursseissa niin, että laajoja tuloksellisuustarkastuksia tehdään aina ryhmätyönä, koska niiden tekemiseen kuluu yli 250 henkilötyöpäivää. Jos tarkastushanke joudutaan keskeyttämään uuden hankkeen käynnistämisen vuoksi, on keskeytetty hanke kuitenkin loppuun saatettava kyseisessä 18 kuukauden määrä-

ajassa ja tämä on huomioitava hankesuunnitelman muutoksessa. Kaikista yli 18 kuukautta kestäneistä hankkeista laaditaan suunnitelmat niiden loppuun saattamiseksi.

Tavoitteena on, että tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön tehollisesta työajasta kohdennetaan vuonna 2010 vähintään 73 prosenttia ulkoisiin suoritteisiin eli tarkastus- ja asiantuntijatoimintaan. Tähän sisältyy myös viraston yhteiset tarkastukset. Viraston yhteisiin kehittämishankkeisiin kohdennetaan enintään 5 prosenttia tehollisesta työajasta.

2.8 Vuoden 2010 tulostavoitteet johdon tuelle

Johdon tuki avustaa pääjohtajaa viraston johtamisessa, strategisessa suunnittelussa ja eduskunnalle raportoinnissa. Johdon tuki vastaa viraston valtion konsernitason riskianalyysin valmistelusta yhdessä toimintayksiköiden kanssa sekä eduskuntayhteistyön johtamisesta. Johdon tuki pyrkii osaltaan varmistamaan, että virastolla on käytettävissä ajantasainen käsitys valtionhallinnon ja valtiokonsernin riskeistä ja toimintaympäristön muutoksista.

Johdon tuki osallistuu viraston yhteisiin kehittämishankkeisiin hankesuunnitelmien mukaisesti vuonna 2010 yhteensä 240 henkilötyöpäivällä. Tästä 70 henkilötyöpäivää varataan henkilöstöstrategian valmisteluun, 50 henkilötyöpäivää hankehallintaprojektin toteuttamiseen, 10 henkilötyöpäivää johdon foorumin toteuttamiseen ja verkkojulkaisun toimittamiseen. Johdon tuki toimii viraston kansainvälisen työryhmätoiminnan tukena erityisesti INTOSAI-järjestön globaalien finanssikriisin alatyöryhmän puheenjohtamistehtävään liittyen sekä EU-yhteistyökomitean alaisen finanssipolitiikan verkoston puheenjohtajuuteen liittyen.

Johdon tuessa toimii koko virastoa palveleva assistenttipooli, jonka henkilöresursseista puolet kohdistetaan tarkastuksen avustavaan työhön, neljännes tarkastusviraston toimintayksiköiden tukipalvelujen työhön (muun muassa sihteeripalvelut) ja neljännes hallinto- ja viestintäpalvelujen toimialan työhön. Assistenttipoolissa toimii vuonna 2010 kaksi tarkastussihteeriä ja kaksi finanssihallintoassistenttia sekä määräaikainen tradenomiharjoittelija.

2.9 Vuoden 2010 tulostavoitteet hallinto- ja viestintäpalveluille

Hallintopalvelujen toimiala

Hallintopalveluiden toimialan tehtävänä on valmistella ja hoitaa asiat, jotka koskevat viraston yleishallintoa, henkilöstöhallintoa, HR-toimintoja, osaamisen johtamista, palkkausta, talouden suunnittelua ja ohjausta, talousprosessiin liittyvää sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa sekä taloushallintoa ja tilinpäätöstä, toimialaan kuuluvia hankintoja, kulunvalvontaa ja turvallisuutta, työsuojelua ja toimitiloja, sekä antaa oikeudellista neuvontaa. Hallintopalvelujen toimialan tehtävänä on lisäksi valmistella yhteistyössä tarkastuksen toimintayksiköiden, johdon tuen sekä hallinto- ja viestintäpalveluyksikön muiden toimialojen kanssa tarkastusviraston toimintajärjestelmä sekä taloussuunnitelma sekä talousarvioehdotus.

Hallintopalveluiden toimialan tulostavoitteena on tuottaa tehokkaasti viraston johtamisessa ja esimiestyössä tarvittavaa informaatiota, sekä valmistella ja hoitaa sille kuuluvat tehtävät. Tehokkuuden lisäämiseksi kehitetään ja otetaan käyttöön HR-tietojärjestelmä, joka sisältää johdon, esimiesten ja työntekijöiden käyttöön osaamisen johtamisessa tarvittavat tiedot. Osaamisen johtamista varten laaditaan osaamisprojektien työntuloksiin perustuva Osaamisen johtamisen käsikirja. Järjestelmällä tullaan hallinnoimaan ja raportoidaan myös palkkausta koskevat tiedot.

Työajanseurantajärjestelmä uudistetaan ja otetaan käyttöön EsMikko4-järjestelmä. Työajanseurantajärjestelmällä hallinnoidaan, seurataan ja raportoidaan työaikaleimaukset ja niiden korjaamiset sekä työaikapankki, saldovapaat ja etätyöpäivät. Lisäksi järjestelmän avulla työntekijät tulevat kirjaamaan työaikansa eri projekteille.

Tavoitteena on myös lisätä esimiesten ja työntekijöiden osaamista tehtävien vaativuuteen ja työssä suoriutumiseen perustuvan palkkausjärjestelmän käytössä, sekä vahvistaa esimiesten valmiuksia työantajarooliin kuuluvien velvollisuuksien hyvään hallintaan.

Toiminnanhallinta- ja työyhteisöpalvelujen toimiala

Toiminnanhallinnan ja työyhteisöpalvelujen toimialan perustehtäviä ovat viraston raportoinnin tukitehtävät, toiminnan suunnittelu- ja kehittämistehtävät, controller-toiminto, kansainvälinen vertailukehittäminen sekä viraston henkilöstökoulutuksen koordinointi.

Toiminnanhallinnan ja työyhteisöpalvelujen toimialan tulostavoitteet vuodelle 2010 ovat:

- Tarkastusvirasto vahvistaa vuoden aikana uuden henkilöstöstrategian ja toimenpidesuunnitelman viraston työilmapiiriin vaikuttamiseksi.
- Tarkastusvirastossa aloitetaan konkreettiset toimenpiteet henkilöstön työhallinnan kehittämiseksi.
- Vakiinnutetaan viraston controller -toiminto osaksi toiminnanohjausta.
- Tarkastusviraston suunnittelu, toiminnanohjaus ja raportointi perustuvat uusiin tuloksellisuuden tunnuslukuihin ja tunnusluvut on määritelty laskentajärjestelmän kuvausdokumentteihin.
- Otetaan käyttöön johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän toiminnan vuosikello suunnittelu.
- Tarkastusvirastossa järjestetään osaamisen kehittämistä tukevaa laadukasta henkilöstökoulutusta.

Viestintäpalveluiden toimiala

Viestintäpalvelut vastaavat tarkastusviraston sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä. Sisäisen viestinnän tehtävänä on tukea viestinnän keinoin strategian toteuttamista ja sen edellyttämää muutosjohtamista. Ulkoisen viestinnän yleisenä tavoitteena on tukea tarkastusviraston asemaa ylimpänä tarkastusviranomaisena.

Viestintäpalveluiden keskeiset tulostavoitteet vuodelle 2010 ovat:

- Vahvistetaan viraston sisäistä viestintää ja huomioidaan sähköisen työpöydän tuomat vaatimukset.
- Varmistetaan lehdistötiedotteiden uutistakuu.
- Tehostetaan viraston Internet-sivujen hyödyntämistä ulkoisessa tiedotuksessa.
- Julkaistaan kaksi Reviisori-asiakaslehden numeroa.
- Tiivistetään yhteistyötä eduskuntatiedotuksen kanssa.

Tietojohdamisen toimiala

Tietojohdamisen toimialan tehtävänä on valmistella ja hoitaa asiat, jotka koskevat tiedon johtamista ja tietämyksen hallintaa, tietopalvelua ja kirjaamaa, tietohallintoa ja tietojärjestelmiä, tietoprosesseja ja tietovarantoja, sähköisiä palveluita ja sähköistä työympäristöä ja toimialaan kuuluvia hankintoja. Lisäksi tietojohdamisen toimiala tukee sisäistä ja ulkoista viestintää, sekä suunnittelun, johtamisen, tarkastus- ja valvontatoiminnan ja muun asiantuntijatoiminnan prosesseja.

Tietojohdamisen toimialan tärkeimmät tulostavoitteet ovat:

- vaali- ja puoluerahoituksen tietojärjestelmien ja sähköisen asioinnin toteuttaminen
- sähköisen työpöydän toteuttaminen
- metatietoarkkitehtuurin ja tietorakenteiden luominen sähköisen työpöydän ympärille muodostettavaan tietoympäristöön
- sähköisen hankehallintajärjestelmän toteuttaminen
- johdon informaatiojärjestelmän toteuttaminen suunnittelemalla tähän liittyvä järjestelmäkokonaisuus ja aloittamalla sähköisten palveluiden suunnitelmallinen rakentaminen
- tarkastustoiminnan tehostaminen tietojohdamisen ja tehokkaan sähköisen tietojenkäsittelyn ja yhteisten tietovarantojen avulla.

3 Tarkastussuunnitelma 2010–2012

3.1 Tarkastusviraston suorittaman ulkoisen tarkastuksen tarkastusalueet ja tarkastuksen teema-alueet

3.1.1 Tarkastusoikeus

Tarkastusviraston toiminta-alue ja tarkastusoikeus kattaa:

- valtioneuvoston ja ministeriöt
- tasavallan presidentin kanslian
- valtion virastot ja laitokset
- valtionavut
- valtiontalousarviotalouden ulkopuoliset rahastot
- valtion liikelaitokset ja valtion määräysvallassa olevat yhtiöt
- valtion maksuliikettä hoitavat luottolaitokset
- Suomen ja Euroopan unionin väliset varainsiirrot ja varainsiirron välittäjän, myöntäjän ja saajan tai maksajan.

3.1.2 Pysyvät tarkastusalueet

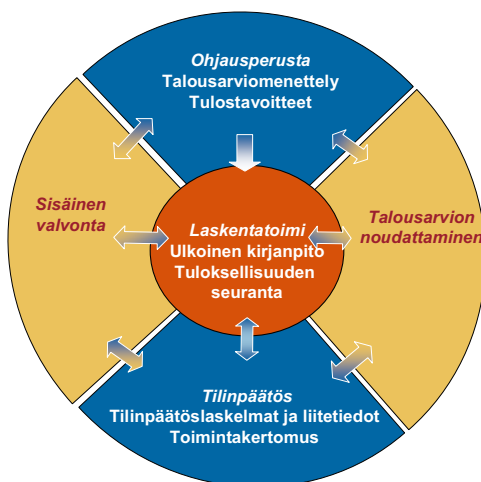
Valtion tilinpäätös ja valtion tilinpäätöskertomus

Valtion tilinpäätös ja tilinpäätöskertomus tarkastetaan vuosittain ja tarkastuksesta raportoidaan eduskunnalle valtion tilinpäätöskertomuksesta annettavassa erilliskertomuksessa.

Valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastukseen liittyen tarkastusvirasto valvoo vuosittain valtion taloudenhoidon ja sen osana finanssipoliittisen päätöksenteon tietoperustaa sekä finanssipolitiikan hallintavälineiden (esimerkiksi valtiontalouden kehysmenettely) toimivuutta ja vaikutuksia. Tarkastusvirasto valitsee vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa tarkemmin määritellyllä tavalla tarkastuksen kohteeksi jonkin osan tästä kokonaisuudesta.

Talousarvion noudattaminen sekä valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösraportointi ja taloudenhoito

Tarkastusalueelle kohdistuu pääosin tilintarkastusta ja laillisuustarkastusta sekä jonkin verran tuloksellisuustarkastusta. Tilintarkastuskertomukset annetaan vuosittain kaikista niistä virastoista ja laitoksista, jotka ovat valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) ja asetuksen (1243/1992) perusteella velvoitettuja laatimaan tilinpäätöslaskelmat ja toimintakertomuksen sisältävä tilinpäätös (valtion kirjanpitoyksiköt). Valtion virastojen ja laitosten tilintarkastus on tarkastusmuotona vakioitu.

KUVIO 2. Viraston ja laitoksen tilintarkastuksen sisältö

Tilintarkastuskertomukset voidaan antaa myös niistä virastoista ja laitoksista, joille ministeriö on vahvistanut tulostavoitteet ja jotka ovat taloudenhoitoa ja toiminnan tuloksellisuutta koskevan tilivelvollisuuden kannalta olennaisia, yhtenäisesti johdettuja kokonaisuuksia, vaikka kyseiset valtion virastot ja laitokset kuuluisivat hallinnollisesti osaksi jotakin laajempaa valtion talousarviosta annetussa laissa tarkoitettua kirjanpitoyksikköä. Näiden virastojen ja laitosten osalta tarkastetaan budjetointimenettelyjä, kirjanpitoa ja maksuliikennettä, sisäistä valvontaa ja talousarvion noudattamista.

Valtion taloudenhoidon tuloksellisuus

Tarkastusalueelle kohdistuu pääosin tuloksellisuustarkastusta. Tuloksellisuustarkastukset kohdistetaan strategian mukaisille teema-alueille siten,

että hallinnonalat ja niiden väliset toiminta- ja ohjausjärjestelmät tulevat taloudellisen merkityksen ja riskin perusteella riittävän kattavasti tarkastetuiksi strategiakauden aikana.

Talousarvion ulkopuolinen valtiontalous

Niissä rahastoissa, joiden tilintarkastus on säädetty tarkastusviraston tehtäväksi, tilintarkastus tehdään vuosittain. Näiden lisäksi rahastoihin, liikelaitoksiin tai valtion määräysvallassa oleviin yhtiöihin kohdistetaan joka vuosi vähintään yksi tuloksellisuus- tai laillisuustarkastus.

Euroopan unionin varat ja varainhoito

Tarkastusvirasto tarkastaa Suomen valtion vastuulla tai alueella hoidossa olevia EU-varoja samojen valintakriteereiden mukaan kuin kansallisia valtion varoja. EU:n varoihin kohdistuneet valvontatoimet, tarkastukset ja merkittävimmät tarkastushavainnot raportoidaan kootusti omana kohtanaan vuotuisessa tarkastusviraston eduskunnalle toiminnastaan antamassa kertomuksessa.

3.1.3 Strategian mukaiset teema-alueet ja vuosittain raportoitavat tarkastusteemat

Tuloksellisuustarkastus suunnataan viraston strategiaan teema-alueisiin ja niiden alle määriteltyihin tarkastusteemoihin. Myös tilintarkastusten ja laillisuustarkastusten kohdentamisessa otetaan huomioon kyseiset teema-alueet ja teemat.

Teema-alueet ovat:

A Tuottavuus, taloudellisuus ja vaikuttavuus sekä palvelukyky

Teema-alueella arvioidaan ensinnäkin, onko yhteiskuntapolitiikan linjausten ja toimenpiteiden sekä hallinnon ohjauksen valmistelussa arvioitu tavoitteita ja toimenpiteiden vaikutuksia oikean ja riittävän tiedon perustalta (päättöksenteon tietoperusta). Tarkastukset teema-alueella kohdistuvat myös tuottavuuden ja taloudellisuuden sekä vaikuttavuuden ja palvelukyvyn johtamiseen ja ohjaukseen ja edellytyksiin. Teema-alueella arvioidaan myös, onko tuottavuudesta ja taloudellisuudesta sekä vaikuttavuudesta ja palvelukyvystä raportoitu oikeat ja riittävät tiedot.

Teema-alueella tehtävissä tuloksellisuustarkastuksissa arvioidaan erityisesti toiminnan lopputuloksia.

Teema-alueen pääkysymyksiä ovat tältä osin:

- Onko tarkastetussa toiminnassa parannettu tuottavuutta, taloudellisuutta tai vaikuttavuutta eli parannettu palvelukykyä? (enemmän tai parempaa)
- Onko saavutettu kustannussäästöjä tai lisätty toimintaa ilman kustannusten nousua eli parannettu taloudellisuutta? (vähennetty kustannuksia)

Teema-alueella on suunniteltu raportoitavaksi teemasta tuottavuusohjelma ja terveydenhuollon monikanavainen rahoitus. Tarkastusviraston suorittamien tilintarkastusten perusteella tarkastusviraston eduskunnalle toiminnastaan annettavassa kertomuksessa arvioidaan vuosittain omana kohtanaan tuottavuutta ja taloudellisuutta koskevien tavoitteiden asettamista ja johtamista sekä tuottavuutta ja taloudellisuutta koskevien tietojen oikeellisuutta ja riittävyttä sekä palvelukykyä koskevien tietojen riittävyttä ja kattavuutta. Valtiontalouden tarkastusviraston eduskunnalle annettavassa vuosikertomuksessa ja erilliskertomuksissa arvioidaan myös vaikuttavuudesta ja sen kehityksestä eduskunnalle annettujen tietojen oikeellisuutta ja riittävyttä

B Luotettavaan tietoon perustuva finanssipolitiikka ja sen osana vero- ja maksupolitiikka

Teema-alueella arvioidaan finanssipolitiikan välineiden toimivuutta ja käytetyn tietoperustan riittävyttä.

Teema-alueen osat ja pääkysymykset ovat

- Finanssipolitiikan välineiden toimivuus. Ovatko finanssipolitiikan ohjaus- ja hallintavälineet, erityisesti kehysmenettely ja talousarviomenettely toimivia?
- Finanssipolitiikan tietoperusteiden riittävyys. Onko finanssipoliittisen päätöksenteon tietoperusta ollut riittävä? Onko finanssipolitiikan toteutuksesta ja tuloksista raportoitu riittävästi?
- Veropolitiikan tuloksellisuus. Miten onnistunutta veropolitiikka on ollut finanssipolitiikan näkökulmasta ja substanssitoiminnan ohjauksen näkökulmasta?
- Maksupolitiikan tuloksellisuus. Ovatko valtion maksupolitiikan tavoitteet saavutettu?

Teema-alueen raportointi tapahtuu pääosin vuosittaisessa erilliskertomuksessa valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastamisesta. Teema-alueella on suunniteltu raportoitavaksi teemoista kehysmenettelyn toimivuus ja veropolitiikan vaikuttavuus.

C Vaikuttava ja kilpailukykyinen infrastruktuuri ja osaamis- ja innovaatiojärjestelmä

Teema-alueella arvioidaan investointeja infrastruktuuriin ja osaamiseen, erityisesti valtiokonsernin ulkopuolelle koskien koko yhteiskuntaa.

Teema-alueen pääkysymyksiä ovat:

- Onko infrastruktuurin kehittäminen ollut tehokasta ja vaikuttavaa?
- Onko koulutusjärjestelmä tehokas?
- Onko innovaatiojärjestelmä kansainvälisesti kilpailukykyinen?

Teema-alueella on suunniteltu raportoitavaksi teemoista väylänpito, kunta- ja palvelurakenteen tarkoituksenmukaisuus ja inhimilliset voimavarat ja innovaatiot.

D Laadukas lainsäädäntö osana valtiontaloudellista päätöksentekoa

Teema-alueella arvioidaan lainsäädännön toimivuutta ohjauskeinona ja tavoitteiden saavuttamisen välineenä. Arviointi tapahtuu taloudellisesta näkökulmasta eli arvioidaan säädösvalmistelun tehokkuutta, suhteuttaan tehokkuusvaatimus muihin tarpeisiin. Olemassa olevien säädösten laatua arvioidaan myös niiden taloudellisen tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta. Säädöksiä arvioidaan ohjauskeinona suhteessa muihin keinoihin.

Teema-alueen osat ja pääkysymykset ovat:

- Säädösvalmistelun hallinta. Onko valtioneuvoston säädösvalmistelu ollut hallittua ja onnistunutta? Ovatko ministeriöt kehittäneet säädösvalmistelua valtioneuvoston linjaamalla tavalla?
- Säädösten laatu. Onko säädöksissä arvioitu riittävästi niiden vaikutuksia, erityisesti valtiontaloudellisia vaikutuksia? Ovatko säädöstekstit muuten laadukkaita ja vaatimusten mukaisia?
- Säädösohjauksen toimivuus. Onko säädöksillä pystytty ohjaamaan toimintaa haluttuun suuntaan? Onko säädösohjaus ollut perusteltu ohjausvälineenä?

E Ympäristöriskien ja ympäristömuutosten hallinta taloudellisesta näkökulmasta

Teema-alueella arvioidaan ympäristöriskeihin valmistautumisen, sopeutumisen ja niiden ehkäisyn taloudellista tehokkuutta.

Teema-alueen pääkysymyksiä ovat:

- Onko ympäristöriskeihin varauduttu?
- Onko varautuminen ollut tehokasta?

Teema-alueella on suunniteltu raportoitavaksi teemasta energia- ja ilmastostrategia.

F Valtion toiminnan ja omaisuuden hyvä hallinta

Teema-alueella arvioidaan hallinnon sisäisen toiminnan onnistuneisuutta taloudellisesta näkökulmasta.

Teema-alueen osat ja pääkysymykset ovat:

- Toiminnan ohjaus- ja hallintajärjestelmät. Ovatko valtioneuvostotasoiset toiminnan ohjauksen ja hallinnan järjestelmät toimivia? Ovatko hallinnonalakohtaiset ohjauksen ja hallinnan järjestelmät toimivia? Ovatko toimintakohtaiset ohjauksen ja hallinnan järjestelmät toimivia?
- Omaisuuden ohjaus- ja hallintajärjestelmät. Ovatko valtioneuvostotasoiset omaisuuden hallinnan järjestelmät toimivia? Ovatko hallinnonalakohtaiset tai omaisuuserien ohjauksen ja hallinnan järjestelmät toimivia? Onko omaisuuden hoito ollut tuloksellista? Onko toiminnan tuloksellisuudesta tai valtion omaisuudesta tuotettu tietoa oikeata ja riittävää eduskunnan ohjaustarpeisiin?

Teema-alueella on suunniteltu raportoitavaksi teemoista politiikkaohjelmat ohjaus- ja koordinoitikeinona ja työllisyyden hoito. Vuosittain raportoidaan vähintään yhden hallinnonalan ohjausjärjestelmän toimivuudesta.

G Tehokas ja vaikuttava Euroopan unioni ja sen mahdollisuuksien kansallinen hyödyntäminen

Teema-alueella arvioidaan Euroopan unionin toiminnan vaikuttavuutta taloudellisesta ja kansallisesta näkökulmasta.

Teema-alueen osat ja pääkysymykset ovat:

- Suomen EU-politiikka. Onko valtioneuvosto saavuttanut EU-politiikalle asetetut tavoitteet?
- EU-asioiden hallinta. Onko EU-asioiden hallinta, koordinaatio ja ohjaus toimivaa?
- EU:n voimavarojen hyväksikäyttö. Onko valtio saanut tai hankkinut EU:sta täysimääräisesti ne edut ja resurssit, jotka olisivat olleet mahdollisia? Onko EU-voimavarojen käyttö ollut tuloksellista?

Teema-alueella on suunniteltu raportoitavaksi teemoista EU:n tukijärjestelmien vaikuttavuus ja tukihallinnon tehokkuus sekä EU:n maataloustukien vaikuttavuus.

3.2 Eduskunnalle raportointi

Valtiontalouden tarkastusvirastosta annetun lain (676/2000) 6 §:n nojalla tarkastusvirasto antaa vuosittain eduskunnalle kaksi kertomusta, jotka ovat kertomus tarkastusviraston toiminnasta sekä erilliskertomus valtion tilinpäätöksestä ja tilinpäätöskertomuksesta.

Eduskunnalle annetaan toukokuussa erilliskertomus valtion varainhoitovuoden 2009 tilinpäätöksen ja valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksesta siten, että tarkastusten perusteella annetut havainnot ovat eduskunnan käytettävissä sen käsitellessä valtion talousarvioehdotusta. Syyskuussa eduskunnalle annettavassa kertomuksessa tarkastusviraston toiminnasta painotetaan kansalaisvaikutusten käsittelyä sekä raportoitavan tiedon hyväksikäytettävyyttä erityisesti eduskunnan näkökulmasta.

Kehysmenettelyn toimivuus -teemaraaportti

Syksyllä 2010 eduskunnalle annetaan erilliskertomus koskien valtiontalouden kehysmenettelyn toimivuutta. Kyseessä on. kehysmenettelyn toimivuuden teemaraaportti, joka sisältää erillistarkastusten sekä vuotuisen seurannan keskeiset havainnot ja johtopäätökset.

Vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden laillisuusvalvonta

Vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden laillisuusvalvonnasta raportoidaan vuonna 2010 vuodelta 2009 kolme vaalirahailmoituskertomusta, eli Euroopan parlamentin vaalien vaalirahoitusta, uusittujen kunnallisvaalien sekä Loviisan kunnallisvaalien vaalirahoitusta käsittelevät vaalirahailmoituskertomukset.

3.3 Viraston yhteiset tarkastushankkeet

Viraston yhteisinä hankkeina toteutetaan finanssipoliittisen raportoinnin tarkastus ja hallinnonalan ohjausjärjestelmätarkastus.

3.3.1 Finanssipoliittisen raportoinnin tarkastus

Tarkastusvirasto tarkastaa vuosittain valtion taloudenhoidon ja sen osana finanssipoliittisen päätöksenteon tietoperustaa sekä finanssipoliitiikan hallintavälineiden, erityisesti valtiontalouden kehysmenettelyn, toimivuutta

ja vaikutuksia. Pää tavoitteena on arvioida kehysmenettelyn toimivuutta valtiontalouden ohjauksen ja finanssipolitiikan välineenä. Tarkastuskokoonaisuudessa pyritään vastaamaan siihen, onko valtiontalouden kehysmenettely ollut läpinäkyvää ja onko se toiminut tarkoitetulla tavalla sekä saavuttanut sille asetetut tavoitteet. Vuositasolla raportoidaan eduskunnalle annettavassa erilliskertomuksessa kehyspäätöksen noudattamisesta, sekä kehyspäätöksen ja tilinpäätöksen suhteesta yhteistyössä tilin- ja tuloksellisuustarkastuksen toimintayksiköiden kanssa.

Vuosittain raportoidaan lisäksi tuloksellisuustarkastuksen jatkuvan tarkastuksen havainnoista, joilla on yhteys tilinpäätöskertomukseen tai joilla on vuosiraportoinnissa esille tuotuna lisäarvoa eduskunnan kannalta. Erilliset tuloksellisuustarkastuskertomukset laaditaan koskien finanssipolitiikan ja valtiontalouden kehysten valmistelussa käytettyjä ennusteita ja oletuksia sekä liittyen lainsäädännön taloudellisten vaikutusten arviointiin. Kehysmenettelyn toimivuutta arvioiva raportointi tapahtuu teemaraaporttina syksyllä 2010. Teemaraaportti koostuu erillistarkastusten sekä vuotuisen seurannan keskeisistä havainnoista ja johtopäätöksistä.

Vaalikauden 2007–2011 osalta valmistuu 2012 erillinen raportti. Finanssipoliittisen raportoinnin tarkastus suunnitellaan ja toimeenpannaan virastotason tarkastusryhmässä, jonka ohjaajana ja puheenjohtajana toimii pääjohtaja.

Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö käyttää vuonna 2010 noin 200 henkilötyöpäivää finanssipoliittisen raportoinnin tarkastamiseen (jatkuva tarkastus ja teemaraaportointi). Tämän lisäksi tilintarkastuksen toimintayksikkö käyttää tarkastukseen yhteensä 40 henkilötyöpäivää vuodessa ja tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö 350 henkilötyöpäivää erillistarkastuksiin.

3.3.2 Hallinnonalan ohjausjärjestelmätarkastukset

Ohjausjärjestelmätarkastusten mallia hyödyntäen on käynnissä puolustusministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonalojen ohjausjärjestelmien tarkastus. Vuonna 2010 aloitetaan työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmän tarkastus. Tarkastusten lisäksi myös itse tarkastusmallia kehitetään vuonna 2010.

3.4 Kansainvälinen tarkastusyhteistyö

3.4.1 Kansainvälisen tarkastusyhteistyön strateginen suuntaaminen

Valtiontalouden tarkastusvirasto osallistuu laajasti ylimpien ulkoisen tarkastuksen viranomaisten kansainväliseen yhteistyöhön. Tarkastusvirasto toteuttaa kansainvälisillä tilintarkastustehtävillään sekä harjoittamallaan kansainvälisellä yhteistyöllä Suomen perustuslain 1 §:n 3 momentin säännöstä, jonka mukaan Suomi osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön rauhan ja ihmisoikeuksien turvaamiseksi sekä yhteiskunnan kehittämiseksi.

Kansainvälinen tarkastusyhteistyö suunnataan edellä luvussa 1.2 tunnistettuja valtiontalouden strategisia riskejä ja niiden kansainvälisiä ulottuvuuksia koskeviin kysymyksiin.

Tarkastusviraston kansainvälisessä yhteistyössä ryhdytään aikaisempaa enemmän painottamaan tarkastus- ja asiantuntijasuoritteiden tuottamista kansainvälisenä yhteistyönä ja kansainvälisen vertailevan tiedon välittämistä Suomessa tehtäviin tarkastuksiin. Kansainvälinen yhteistyö suunnataan edellä tunnistettuja yhteiskuntapolitiikan ja valtiontalouden strategisten riskien vastuullista hallintaa koskevaan maailmanlaajuiseen, eurooppalaiseen ja pohjoismaiseen yhteistyöhön. Tärkeitä yhteistyöfoorumeita ovat muun muassa kansainvälisen ylimpien tarkastusviranomaisten kansainvälisen järjestön INTOSAI:n ja sen Euroopan maanosajärjestön EUROSAI:n ympäristötarkastusta koskevat työryhmät ja hankkeet, joissa yhtenä pääkysymyksenä on, kuinka hyvin hallitukset ovat onnistuneet ilmastomuutoksen hallintaan liittyvissä toimenpiteissään ja yleensä kestävä kehityksen edistämisessä. Toinen tiivis kansainvälisen ja eurooppalaisen yhteistyön ala on ICT -tarkastus ja ICT-arvioinnit. Kolmantena keskeisenä alueena on kansainvälisten finanssi- ja talouskriisien hallinta. Valtiontalouden tarkastusvirasto osallistuu aktiivisesti INTOSAI:n maailmanlaajuiseen toimintaryhmään, joka toimii Yhdysvaltain tarkastusviraston Government Accountability Office:n johdolla. Tässä yhteistyössä Suomen Valtiontalouden tarkastusvirasto toimii finanssikriisien ennaltaehkäisyn ja vaikutusten lievittämisen keinoja pohtivan alatyöryhmän puheenjohtajana.

Julkisen talouden kestävyys ja hyvä finanssipolitiikka ja velanhoito ovat neljäs keskeinen tema valtiontalouden tarkastusviraston kansainvälisessä toiminnassa. Euroopan unionin vakaus- ja kasvusopimuksen uskottavuutta ja vaikuttavuutta sekä finanssipolitiikan kestävyyttä tuetaan ja siihen vastuullistetaan hallituksia ja hallintoa Euroopan unionin ylimpien tarkastusviranomaisten finanssipoliittisen tarkastuksen verkostossa, joka toimii valtiontalouden tarkastusviraston johdolla. Tarkastusvirasto toimii aktiivisesti

ja aloitteellisesti myös unionin Lissabonin strategian vaikuttavuutta ja tehokkuutta koskevan tarkastuksen yhteistyöverkostossa. Kansainvälisellä tasolla tarkastusvirasto osallistuu INTOSAI:n julkista velanhallintaa koskevaan työryhmään ja isännöi mahdollisesti tarkastussuunnitelmakaudella työryhmän kokouksen Suomessa.

Viidentenä keskeisenä teemana ovat ohjauksen indikaattorit ja laajemmin tietoon perustuva päätöksenteko ja ohjaus. Tarkastusvirasto osallistuu INTOSAI:n avainindikaattoreiden hyödyntämistä valtioiden ja kansakuntien edistyksen ja tilan seurannassa ja tarkastustoiminnassa pohtivan työryhmän toimintaan. Työryhmän kokous järjestettäneen Suomessa vuonna 2011.

Kaikissa näissä teemoissa kansainvälisessä yhteistyössä syntyy ulkoisina suoritteina raportteja ja lisäksi niissä kehitty useiden maiden yhteistä tarkastusyhteistyötä. Sen tuloksena syventävää vertailevaa tietoa ja näkökulmaa saadaan välittömästi tarkastusviraston Suomen hallintoa vastuullistavan tarkastustoiminnan käyttöön. Suomen ja muiden talouksien ja yhteiskuntien voimakas keskinäinen riippuvuus muun muassa kansainvälisen talouden tai ympäristömuutoksen johdosta tarkoittaa myös sitä, että riskien hallinta ja siihen vastuullistaminen, sekä yleensä tilivelvollisuuden ja hyvän hallinnon toteuttaminen tulee tehdä vahvasti kansainvälisenä yhteistyönä.

Kansainvälisten järjestöjen tilintarkastustehtävillä Valtiontalouden tarkastusvirasto osaltaan edistää hyvän hallinnon periaatteiden ja tehokkaan resurssien käytön toteutumista kansainvälisessä yhteisössä ja yhteistyössä.

3.4.2 Kansainväliset tilintarkastukset ja yhteistarkastukset vuonna 2010

Tarkastusvirasto osallistuu tukivalvonnan kustannuksia koskevaan Euroopan unionin jäsenmaiden tarkastusvirastojen rinnakkaistarkastukseen.

Tarkastusvirasto toimii tilintarkastajana varainhoitovuonna 2010 Itämeren suojelukomissiossa sekä pohjoismaisiin instituutteihin kuuluvissa Kulttuurikontakt Nordissa ja Nordiskt utvecklingscenter för handikapphjälpmedel'issä (NUH). Tarkastusvirastosta tulee jäsen Euroopan avaruusviraston ESA:n tilintarkastuslautakuntaan ja ESA:n sihteeristöön lähtee tarkastusvirastosta avustava valvontatilintarkastaja. Kansainvälisen kauppätiedon ja yhteistyön järjestön (AITIC) vuoden 2009 tilintarkastuksesta raportoidaan keväällä 2010.

3.5 Tilintarkastus

3.5.1 Varainhoitovuoteen 2009 kohdistuvat tilintarkastukset

Varainhoitovuoden 2009 tilintarkastukset kohdennetaan kaikkiin tilivirastoihin, kahteen talousarvion ulkopuoliseen valtion rahastoon ja valtion tilinpäätökseen. Lisäksi tilintarkastusta kohdennetaan muihin kuin tilivirastona toimiviin virastoihin ja laitoksiin, joille ministeriö on asettanut tulostavoitteet. Tilintarkastuskertomukset annetaan tilivirastojen, edellä mainittujen virastojen ja laitosten, kahden talousarvion ulkopuolisen valtion rahaston tilintarkastuksista sekä valtion tilinpäätöksen tarkastuksesta.

Tilintarkastuskertomuksia annetaan varainhoitovuodelta 2009 yhteensä 119. Luettelo tarkastusprojekteista esitetään kohdassa 5.3.

3.5.2 Varainhoitovuoteen 2010 kohdistuvien tilintarkastusten keskeiset tavoitteet

Varainhoitovuoden 2010 tilintarkastukset kohdennetaan kirjanpitoyksiköihin sekä kahteen talousarvion ulkopuoliseen valtion rahastoon ja valtion tilinpäätökseen. Tilintarkastusta kohdennetaan myös niihin virastoihin ja laitoksiin, joille ministeriö on vahvistanut valtion talousarviosta annetun asetuksen tarkoittamat tulostavoitteet ja jotka ovat taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä kokonaisuuksia. Tilintarkastuskertomuksia annetaan yhteensä 90.

Tilintarkastusten kohdentuminen perustuu riskianalyysiin ja siinä otetaan huomioon myös valtion tilinpäätöksen ja valtion taloudenhoidon näkökulmasta tapahtuva tarkastustarve ja tarkastuksen kohdentaminen.

Tilintarkastusta kohdennetaan budjetointimenettelyihin ja tulostavoitteiden asettamiseen, tilinpäätöslaskelmiin ja toimintakertomukseen, sisäisen valvonnan menettelyihin sekä talousarvion ja sitä koskevien keskeisten säädösten noudattamiseen.

Tuloksellisuusinformaationa tarkastetaan toimintakertomuksissa esitettäviä toiminnallista tehokkuutta sekä tuotosta ja laadunhallintaa koskevia tietoja.

Sisäisen valvonnan järjestelyt sekä tilinpäätöksessä annettava sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja vahvistuslausuma ovat keskeisiä tilintarkastuksen kohdealueita. Sisäisen valvonnan järjestelyissä tarkastusta kohdennetaan erityisesti siirtomenoja sekä tuloksellisuuden laskentatoimen järjestelyjä koskevaan sisäiseen valvontaan. Valtionapujen osalta tavoitteena on, että suoritetuista tarkastuksista voidaan nykyistä kat-

tavammin lausua myös eduskunnalle annettavassa kertomuksessa. Valti-onapujen tarkastuksia suoritetaan kohdekohtaisesti ja yhteistarkastuksina. Hankintatoimen tarkastusten koordinoitua ja tukea lisätään. Tarkastuksia voidaan suorittaa myös laajempina yhteistarkastuksina laillisuustarkastusten yhteydessä.

Omaisuuksien hallintaa koskeviin sisäisen valvonnan järjestelyihin ja ta-seen luotettavuuden varmistamiseen kiinnitetään edelleen huomiota erityi-sesti niiden virastojen ja laitosten tilintarkastuksissa, joissa omaisuudella tai sitä koskevilla järjestelyillä on olennaista merkitystä viraston hallin-nassa olevan valtion omaisuuden turvaamisen kannalta.

Talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien siirtäminen palvelukeskuksiin ja palvelukeskuksia koskevat järjestelyt vaikuttavat virastojen ja laitosten sisäisen valvonnan järjestelyihin. Tämä otetaan huomioon sekä järjestel-mätarkastusten suuntaamisessa että virastojen ja laitosten sisäisen valvon-nan tarkastamisessa.

Järjestelmätarkastusta suunnataan ensisijaisesti suurehkojen virastojen ja laitosten tai useiden virastojen ja laitosten käyttämiin järjestelmiin. Keskeisenä suuntaamisen kriteerinä on riskien arviointi. Ne palvelukes-kusten järjestelmät, joita käytetään palvelukeskuksiin ulkoistettujen talo-ushallintotehtävien hoitamiseen, ovat myös vuonna 2010 aloitettavien jär-jestelmätarkastusten yksi keskeinen kohdentamisalue. Erityisesti kontrol-leihin kohdistettuja tarkastuksia tehdään yhteistyössä muiden tilintarkas-tusten ja laillisuustarkastusten kanssa.

EU-varoihin erikoistunutta tilintarkastusta jatketaan ja tarkastuksen pai-nopiste on rakennerahastovarojen sekä EU-maataloustukien tarkastukses-sa.

Varainhoitovuoden 2010 toiminta- ja tarkastussuunnitelma sisältää 61 kirjanpitoyksikön, 26 muun viraston ja laitoksen sekä kahden talousarvion ulkopuolisen valtion rahaston tilintarkastukset ja valtion tilinpäätöksen tarkastuksen. Luettelo tarkastusprojekteista esitetään kohdassa 5.3.

Tilintarkastukset toteutetaan tarkastusviraston vahvistamien tilintarkas-tusohjeiden laatuvaatimusten mukaisesti. Laadun turvaamiseksi kiinnite-tään huomiota tarkastussuunnitelmiin ja tarkastusprosessin hallintaan sekä kertomuslausumien evidenssiin, selkeyteen ja yhdenmukaisuuteen. Kai-kissa tilintarkastuksissa käytetään hyväksi tietokoneavusteisia menetel-miä.

Varainhoitovuotta 2010 koskevien tilintarkastusten keskeisiä tavoitteita täsmennetään toimintayksikön toimintasuunnitelmassa keväällä 2010.

3.5.3 Vuosien 2011–2012 tilintarkastusten kohdentamisen yleiset suuntaviivat

Vuosina 2011–2012 tilintarkastusten kohdentamisessa valtion virastoihin ja laitoksiin painotetaan valtion talousarviosta annetun lain tarkoittamaa tilivelvollisuutta, tarkastettavan asian taloudellista merkitystä ja siihen liittyvää riskiä. Tilintarkastusta kohdennetaan virastojen ja laitosten lisäksi kahteen talousarvion ulkopuoliseen valtion rahastoon ja valtion tilinpäätökseen.

Valtion talousarviosta annetun lain uudistamisen yhteydessä tilinpäätöslaskelmat ja toimintakertomuksen sisältävän tilinpäätöksen laatimisvelvollisuus on periaatteiltaan säilynyt ennallaan. Asetuksen mukaan ei kuitenkaan enää edellytetä toimintakertomuksen laatimista niiltä muilta kuin kirjanpitovelvollisina toimivilta virastoilta ja laitoksilta, joille ministeriö on asettanut asetuksen tarkoittamat tulostavoitteet. Koska useat näistä ovat taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä itsenäisesti johdettuja virastoja, on valtion taloudenhoidon kannalta tarkoituksenmukaista, että tarkastusvirasto antaa tilintarkastuskertomuksen kirjanpitoyksiköiden lisäksi myös merkittävimmistä tähän ryhmään kuuluvista virastoista. Tilintarkastuskertomuksia annetaan tämän perusteella arvioituna vuosittain enintään noin 100.

Hallinnon ja virastojen rakenteen muutokset ja yhteisen tietojärjestelmän käyttöönoton aloitus lisäävät edelleen sisäisen valvonnan tarkastustarvetta.

Eduskunnalle raportointia, samoin kuin valtion tilinpäätökseen perustuvaa riskianalyysiä, vahvistetaan edelleen. Yhteistyötä tarkastuksissa lisätään silloin, kun se on tarkastuksen tavoitteiden ja resurssien käytön kannalta perusteltua.

Osana finanssipoliittista tarkastusta varaudutaan valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksen yhteydessä esittämään lausumatyyppinen arviointi siitä, antaako valtion tilinpäätöskertomus oikeat ja riittävät tiedot (oikean ja riittävän kuvan) valtion talousarvion noudattamisesta, valtion tuotoista ja kuluista sekä taloudellista asemasta. Painopisteenä on arvioida, onko erityisesti valtion taloudellisesta asemasta oikeat ja riittävät tiedot.

Ohjausjärjestelmätarkastukseen tilintarkastuksen toimintayksiossä kohdennetaan vuosittain, tarkastettavista hallinnonaloista riippuen, noin yksi henkilötyövuosi. Tarkastuksen kohteena olevien hallinnonalojen mukaan vaihtuvien ministeriön ja virastojen ja laitosten tilintarkastajien lisäksi ohjausjärjestelmätarkastukseen osallistuu vuodesta 2010 lähtien pysyvästi yksi henkilö ohjausjärjestelmätarkastusta menetelmällisesti ja näkökulmaltaan kokoavana tilintarkastuksen asiantuntijana.

Järjestelmätarkastuksen kehittämisessä ja tarkastuksen kohentamisessa otetaan huomioon yhteisen tietojärjestelmän ja palvelukeskusjärjestelyjen tilintarkastukselle ja sen osana järjestelmätarkastukselle asettamat vaatimukset. Tarkastusta kohennetaan erityisesti sellaisiin menettelyihin ja kontrolleihin, jotka riskien arvioinnissa todetaan keskeisimmiksi tarkastuskohteiksi.

3.5.4 Tilintarkastustoiminnan kehittäminen

Tarkastuksen kohdentamisen menettelyjä kehitetään niin, että riskianalyyssissä otetaan entistä enemmän huomioon talousarviotalouden näkökulma. Kohdennettaessa resursseja tarkastuskohteille otetaan keskeisesti huomioon sisäisen valvonnan näkökulma. Valtion taloudellisen aseman osalta tarkastusta tehdään yhteistyössä muun finanssipoliittisen tarkastuksen kanssa.

Toimintayksikön keskeisiä kehittämiskohteita ja -aiheita ovat:

- muiden kuin tilinpäätöksen laativien virastojen ja laitosten tilintarkastus ja tilintarkastusraportointi
- palvelukeskusten tarkastusten koordinointi
- Kieku-tietojärjestelmän käyttöönottoon valmistautuminen
- ISSAI-standardien seuranta ja käyttöönotto
- valtionaputarkastusten kehittäminen
- toiminnallista tuloksellisuutta koskevan tarkastuksen kehittäminen
- toiminnallisen tarkastusprosessin ja -asiakirjojen hallinnan kehittäminen ja tähän liittyvien tarkastusta tukevien järjestelmien käyttöönotto
- laadunhallinnan kehittäminen.

ISSAI-standardien kehittymistä seurataan erillisessä työryhmässä. Standardit pyritään ottamaan entistä paremmin huomioon tilintarkastuksen ohjeistusta kehitettäessä. Tältä osin osallistutaan myös kansainväliseen yhteistyöhön.

Valtionapujen tarkastuksesta laaditaan erillinen tarkastustuote, jossa painopiste on laillisuustarkastuksessa. Samalla määritellään valtionapujen tarkastuksen suhde laillisuustarkastukseen. Valtionapujen tarkastusta kehitetään myös osana laajempaa laillisuustarkastusta siten, että tarkastuksen perusteella voidaan kohdennetusti arvioida myös valtionapujen ja valtiontukien päätösten sekä tuen käytön laillisuutta ja asianmukaisuutta. Valtionapujen ja hankintojen tarkastuksissa kehitetään tietokoneavusteisia menetelmiä.

Tilintarkastusten laadunhallintaa kehitetään tarkastusviraston laadunhallintatyön pohjalta. Osana laadunhallintaa vakiinnutetaan työpaperikäytän-

töjä. Yksikössä tuetaan siirtymistä kattavasti sähköisiin menettelyihin tarkastusasiakirjojen hallinnoinnissa. Osana laadunhallintaa otetaan käyttöön sovellus, jonka avulla tarkastusprojektien hallintaa voidaan parantaa ja yhtenäistää.

Kieku-tietojärjestelmään liittyviin asioihin vaikutetaan jo käyttöönotto-vaiheessa, minkä vuoksi järjestelmätarkastusta vahvistetaan. Kieku-tietojärjestelmän tarkastusta varten yksikössä vahvistetaan tarkastushenkilöstön SAP- ja kontrolliosaamista.

3.6 Laillisuustarkastus

Tilintarkastuksen toimintayksikön tehtäväkenttää on laajennettu ISSAI-tarkastusstandardeissa tarkoitettuun laillisuus- ja asianmukaisuustarkastukseen (*compliance audit*). Tarkastuksen painopisteinä ovat muun muassa

- valtion hankintatoimen laillisuuden tarkastukset,
- taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon toimintojen laillisuuden ja ylimpien ohjausviranomaisten linjausten noudattamisen tarkastukset,
- budjetointimenettelyiden laillisuuden ja määräysten mukaisuuden tarkastukset, hyvän budjetointitavan noudattamisen tarkastukset
- valtionapuja koskevien sääntöjen ja määräysten sekä valtionapupäätösten ehtojen noudattamisen tarkastukset
- valtion maksuperusteiden ja soveltamisen oikeellisuuden tarkastukset ja
- verotuksen ja sen toimittamisessa käytettävän järjestelmän oikeellisuuden tarkastukset.

Laillisuustarkastusta tehdään osana vakiomuotoista tilintarkastusta ja erikseen kohdennettavia asiakokonaisuuksia koskevana tarkastuksena. Tarkastuksista raportoidaan eduskunnalle annettavissa kertomuksissa, tilintarkastuskertomuksissa ja erillisissä tarkastuskertomuksissa. Valtionaputarkastusta ja muuta tässä tarkoitettua laillisuustarkastusta koskevat ohjeet valmistellaan niin, että niitä koskevia laillisuustarkastuksia voidaan tehdä tarkastuskaudella 2010–2011.

Laillisuustarkastuksen profiloimiseksi jatketaan vuonna 2010 laillisuustarkastuksen yleisen sisällön ja laajuuden määrittelyä. Samalla laaditaan suunnitelma edellä mainittujen osa-alueiden raportoinnista myös eduskunnalle annettavissa kertomuksissa. Lisäksi laaditaan ISSAI-standardiluonnosten pohjalta ohjeet erillisten laillisuustarkastuskertomus-

ten laadinnasta sekä niitä varten tehtävien tarkastusten suunnittelusta ja integroimisesta osaksi tilintarkastusta.

Vuonna 2010 käynnistetään ensimmäiset laillisuustarkastukset. Tarkastuskaudella 2010–2012 tavoitteena on raportoida 2–4 ISSAI-standardien tarkoittamaa laillisuustarkastusta vuosittain. Aiheita määriteltäessä tarkastustarvetta arvioidaan sekä yksittäiseen asiaan että valtion taloudenhoidon kokonaisuuteen liittyvän riskin perusteella.

Luettelo vuonna 2010 aloitettavista laillisuustarkastuksista on kohdassa 4.3. Aloitettavat laillisuustarkastukset perustuvat tarkastusvirastossa laadittuun riskianalysiin. Tilintarkastuksen toimintayksikön vuoden 2010 projektipäätöstä laadittaessa voidaan edellisten lisäksi määritellä tilintarkastukseen teemoja, joista voidaan raportoida myös varainhoitovuodelta 2010 eduskunnalle annettavassa kertomuksessa.

3.7 Tuloksellisuustarkastus

3.7.1 Vuonna 2010 käynnissä olevat tuloksellisuustarkastukset

Vuoden vaihteessa oli käynnissä 36 tarkastusta ja kuusi esiselvitystä. Näistä pääosa liittyy tarkastusviraston teema-alueisiin, teemoihin tai viraston yhteisiin tarkastushankkeisiin. Luettelo käynnissä olevista tarkastuksista ja esiselvityksistä teema-alueittain on esitetty kappaleessa 5.5.1.

3.7.2 Vuonna 2010 aloitettavat tuloksellisuustarkastukset ja niiden tavoitteet

Vuoden 2009 suunnitelmaan sisältyneistä aloittamattomista aiheista siirretään vuoden 2010 suunnitelmaan 11 tarkastusaihetta. Uusia tarkastusaihetta vuoden 2010 suunnitelmaan otetaan 17. Kokonaisuudessaan vuonna 2010 suunnitellaan aloitettavan 28 uutta tarkastusaihetta. Lähes kaikki aloitettavat aiheet liittyvät viraston strategiassa määriteltyihin teemoihin, teema-alueisiin sekä viraston yhteisiin tarkastushankkeisiin.

Tarkastusaiheiden lisäksi vuonna 2010 laaditaan teemasuunnitelma Veropolitiikan vaikuttavuus -teemasta.

Vähintään viisi vuonna 2010 aloitettavaa tarkastusta suunnitellaan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tarkastamiseen suuntautuvina tarkastuksina. Näitä ovat mahdollisesti tarkastusaiheet Tuottavuusohjelman vaikuttavuus, Energia- ja ilmastostrategia, Veropolitiikan vaikuttavuus, Työllisyyden hoito ja Liikennepoliittisten tavoitteiden saavuttaminen. Tarkas-

tusten tarkempi sisältö määritellään kuitenkin esiselvityksessä, jossa tehtävä tarkastus, sen kohdentuminen ja tarvittavat resurssit lopullisesti suunnitellaan. Myös teemojen raportoinnissa huomioidaan vaikuttavuusnäkökulma.

Luettelo siirrettävistä ja uusista aloitettavista tarkastuksista on esitetty kappaleessa 5.5.2.

3.7.3 Vuosina 2011–2012 aloitettaviksi suunnitellut tarkastusaiheet

Vuosina 2011 ja 2012 aloitettavien tarkastusaiheiden varantoon otetaan 19 tarkastusaihetta. Suunniteltuja aiheita käytetään hyväksi, riski- ja toimintaympäristöanalyysin ohella, laadittaessa vuosittaisia tarkastussuunnitelmia. Varantoon otetut aiheet liittyvät lähes kaikki joko tarkastusviraston strategiassa määriteltyjen teemojen raportointiin, teema-alueisiin tai viraston yhteisiin hankkeisiin. Luettelo varannon aiheista on esitetty kappaleessa 5.6.

3.7.4 Muu suunniteltu toiminta ja sen tavoitteet

Vuonna 2010 on tavoitteena raportoida 18 jälkiseurannasta. Kaikista vuonna 2010 valmistuvista tuloksellisuustarkastuksista laaditaan jälkiseurantasuunnitelma.

Riskianalyysit tehdään ulkoasianministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja opetusministeriön hallinnonaloilta sekä valtion IT-kokonaisuudesta.

Tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikkö varaa viraston yhteisenä hankkeena tehtävään finanssipolitiikan tarkastukseen tarvittavat henkilötyöpäivät teemaraportin ja jatkuvan tarkastuksen tarkastussuunnitelman mukaisesti.

Kansainvälinen toiminta vie vuonna 2010 aiempaa enemmän tuloksellisuustarkastuksen toimintayksikön voimavaroja. Keskeisiä tehtäviä ovat kahteen eri finanssipoliittiseen työryhmään liittyvät tehtävät ja vertaisarvioinnin osallistuminen yhden sisarviraston osalta, sekä valmistautuminen tarkastusviraston omaan vertaisarviointiin.

3.7.5 Tuloksellisuustarkastuksen kehittäminen

Vaikuttavuusnäkökulmaa painotetaan tuloksellisuustarkastuksissa yksilöimällä tätä näkökulmaa korostavia tarkastusaiheita aiempaa enemmän. Mahdollisuuksien mukaan muidenkin tarkastusohjeen mukaisten tulokset-

lisuustarkastusten osana pyritään tekemään myös omiin aineistoihin perustuvia vaikuttavuusarvioiteja.

Tarkastusohjeen uudistaminen saatetaan loppuun vuoden 2010 alkupuoliskolla. Uudistamisen painopiste on esiselvitysten paremmassa strukturoinnissa. Erityistä huomiota kiinnitetään tarkastuskriteerien määrittelyyn ja niiden selkeämpään huomioimiseen tarkastusprosessin kulussa. Tarkastusohjeen uudistamisen yhteydessä täsmennetään myös laajempien tarkastusteemojen suunnittelua. Tuloksellisuustarkastuksen ohjeen uudistamisen jälkeen aloitetaan alemman tasoisten ohjeiden valmistelu. Vuonna 2010 aloitetaan ohjausjärjestelmätarkastusten mallin ja toiminnon tarkastamisen mallin ohjeiden valmistelu. Myöhemmin aloitetaan ainakin valtionyhtiöiden tarkastamista koskevan tarkastuksen ja vaikuttavuustarkastuksen ohjeiden laatiminen. Yksikkö osallistuu myös tilintarkastuksen johdolla tehtävään laillisuustarkastuksen ohjeiden laadintaan. Ohjeiden uudistaminen liittyy myös koko virastoa koskevaan tarkastusohjeiden kokoamiseen yhdeksi strukturoiduksi kokonaisuudeksi, joka rakentuu ISSAI-tarkastusstandardien pohjalle. Ohjeiden valmistelu ja niihin liittyvä koulutus tulevat viemään yksikössä noin 300–400 henkilötyöpäivää.

Valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastusta koskevaan erilliskertomukseen tehtävä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tietojen tarkastus uudistetaan. Tarkastuksen sisältö luonne tarkentuu, kun tiedetään missä muodossa vaikuttavuustiedot tilinpäätöskertomuksessa esitetään. Tarkastus tehdään valmistuneiden tarkastusten havaintojen ja kannanottojen perusteella.

Henkilöstön kehittämisen osalta tavoitteena on tarkastustoiminnan toimintatapojen yhdenmukaistaminen ja työhyvinvoinnin edistäminen. Toimintatapojen yhdenmukaistamisessa keskeisenä tekijänä on tarkastusohjeen uudistamiseen liittyvä, koko yksikön henkilöstöä koskeva koulutus. Aiheesta järjestetään koulutustilaisuuksia virastossa ja kaksipäiväinen seminaari. Vuonna 2010 rekrytoitavat uudet tarkastajat tekevät ensimmäisen tarkastuksensa kokeneemman tarkastajan kanssa yhteistyönä. Samoin laajat vaikuttavuustarkastukset tehdään ryhmätyönä. Myös muiden tarkastusten osalta pyritään yhteistyönä tehtävien tarkastusten määrän lisäämiseen. Toimintatapojen yhtenäistämässä yhtenä tekijänä on myös sähköisen työpöydän käyttöönotto keväällä 2010. Tuloksellisuustarkastuksia varten luodaan oma kiinteä työtilapohja, joka sisältää esimerkiksi tarkastuksen ohjeistuksen ja syntyvät lomakkeet sekä asiakirjat ja jossa säilytetään kaikki tarkastustyön aikainen sähköinen aineisto.

Yksikön omaa laadunvarmistusta ja -arviointia on systematisoitu. Vuoden 2009 alusta lähtien kaikkien valmistuneiden tarkastusten laatu on arvioitu yhtenäisellä menettelyllä. Arviointi on tehty numeroilla, koskien kymmentä eri osatekijää. Keskimäärin arvio on ollut 3,5 ja vaihteluväli on

2,7–3.8. Arvioinnin perusteella eniten kehitettävää tarkastuskertomuksissa on siinä, että taloudellisesti merkittävät asiat erottuisivat nykyistä paremmin (2,7) ja että tarkastuskriteerit olisivat nykyistä selkeämpiä ja paremmin tarkastuskysymyksiin liittyviä (3,1). Tavoitteena on, että minkään osatekijän keskimääräinen laatu ei saa arvosanaa alle 3 vuonna 2010.

Tarkastushankkeiden pysymistä suunnitelluissa kustannuksissa pyritään parantamaan. Erityisesti huomiota on kiinnitettävä huomiota muiden kuin henkilötyökustannusten etukäteiseen arvioimiseen hankesuunnitelmissa.

Vuoden 2010 riskianalyseissä tavoitteena on kytkeä analyyseissä esille tulevat aiheet nykyistä paremmin teema-alueisiin ja niihin liittyviin keskeisiin kysymyksiin. Analyyseissä esille tulevat aiheet ja aihevalinnan taustalla olevat riskit pyritään myös arvioimaan tulevan tarkastuksen laajuuden perusteella kolmeen eri kokoluokkaan. Riskianalyseissä aloitetaan myös valmistautuminen vuonna 2013 alkavan uuden strategiakauden valmisteluun. Yksikkö valmistelee hallinnonaloittaisten riskianalyyseiden lisäksi erillisen koko toimialaansa koskevan riskianalyyseistä näkökulmasta.

Tarkastusviraston organisaatiota muutettiin keväällä 2009. Muutokseen liittyen kantelu- ja lausuntoasiat on tarkoitus siirtää tuloksellisuustarkastuksen toimintayksiköstä tilintarkastuksen toimintayksikköön perustettavaan laillisuustarkastuksen ryhmään. Yksikkö valmistautuu siirtoon niin, että se tapahtuu vuonna 2010.

3.8 Kantelut, lausunnot ja oikeudellinen neuvonta

Kantelut, lausunnot ja oikeudellinen neuvonta -toiminnan tehtävänä on käsitellä valtion taloudenhoitoon kohdistuvia tarkastusvirastolle tehtyjä kanteluja, seurata valtionhallinnon väärinkäytösasioita, käsitellä virastojen ja laitosten tarkastusvirastoon tekemiä väärinkäytösilmoituksia, valmistella lausuntoja lähinnä hallinnollisista ja oikeudellisista kysymyksistä sekä antaa oikeudellista neuvontaa. Toiminnassa varaudutaan niiden kantelujen käsittelyyn, joita tarkastusvirastoon tehdään vaali- ja mahdollisesti puoluerahoituksen laillisuusvalvontaviranomaisena.

Kanteluja arvioidaan tulevan vuoden 2010 aikana noin 50 kappaletta. Kanteluista tarkastusvirasto pyytää eri viranomaisten lausuntoja ja selviytyksiä ja päättää sen jälkeen mihin toimenpiteisiin kantelut antavat aihetta.

Valtion virastojen ja laitosten arvioidaan tekevän vuoden 2010 aikana noin 35 kappaletta ilmoituksia toiminnassaan esiin tulleista väärinkäytöksistä. Esiin tulleiden epäkohtien, virheiden ja väärinkäytösten esiintymistä

vastaisuudessa pyritään estämään jo ennakolta olemalla yhteydessä asianomaisiin viranomaisiin, edellyttämällä heiltä korjaavia toimenpiteitä sekä käynnistämällä tarpeen vaatiessa aihepiiriä koskevia tarkastuksia.

Väärinkäytösilmoituksilla tarkastusvirasto valvoo sitä, että valtion virastot ja laitokset ryhtyvät väärinkäytötapauksissa asianmukaisiin toimenpiteisiin. Väärinkäytösilmoitukset kertovat omalta osaltaan sisäisessä valvonnassa esiintyvistä puutteista, joihin pyritään tarkastuksellisin keinoin vaikuttamaan.

4 Vaali- ja puolerahoituksen valvonta

Vaalirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden laillisuusvalvonnasta raportoidaan eduskunnalle vuonna 2010 vuodelta 2009 kolme kertomusta, eli Euroopan parlamentin vaalien vaalirahoitusta, uusittujen kunnallisvaalien sekä Loviisan kunnallisvaalien vaalirahoitusta käsittelevät vaalirahailmoituskertomukset.

Tarkastusvirastossa valmistaudutaan siihen, että vaalirahoituksen valvonnan lisäksi puolerahoituksen valvonta säädetään siitä annettavassa uudessa lainsäädännössä tarkastusviraston tehtäväksi. Valvonnan sisältöä ja tavoitteita koskevat linjaukset määritellään, kun puolerahoituksen valvontaa koskevat säädökset on annettu. Hallinto- ja viestintäpalvelut toteuttavat valvonnan ja ilmoitusten julkaisemisen edellyttämän tietojärjestelmän ja sähköisen asioinnin. Tavoitteena on, että järjestelmä tulee käyttöön syksyllä 2010 vuoden 2011 eduskuntavaaleja varten.

5 Tarkastukset ja raportointi

5.1 Eduskunnalle raportointi perustuslaissa säädetystä valtiontalouden ulkoisesta tarkastuksesta 2010–2012

	Projekti-numero
Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2010 (kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuonna 2009)	80108
Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion varainhoitovuoden 2009 tilinpäätöksen ja valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksesta	80118
Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus kehysmenettelyn toimivuudesta	
Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus eduskunnalle 2011 (kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuodelta 2010)	
Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion varainhoitovuoden 2010 tilinpäätöksen ja valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksesta	
Valtiontalouden tarkastusviraston vuosikertomus 2012 (kertomus eduskunnalle toiminnastaan varainhoitovuonna 2011)	
Valtiontalouden tarkastusviraston erilliskertomus eduskunnalle valtion varainhoitovuoden 2011 tilinpäätöksen ja valtion tilinpäätöskertomuksen tarkastuksesta	

Tarkastusviraston suorittaman tilintarkastuksen, laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksen sekä tuloksellisuustarkastuksen perusteella tilintarkastuksen toimintayksikössä kootaan ja valmistellaan eduskunnalle syksyllä 2010 annettavaan kertomukseen eduskunnalle osoitettu tarkastuslausuman EU:n tukien hallinnon, valvonnan ja vaikuttavuuden tilasta.

5.2 Eduskunnalle raportointi vaalirahoituksen laillisuusvalvonnasta

Ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 10 §:n 3 momentin mukaan valtiontalouden tarkastusviraston on annettava eduskunnalle vaalikohtainen kertomus saamistaan vaalirahoitusilmoituksista ja toiminnastaan vaa-

lirahoituksen ilmoitusvelvollisuuden noudattamisen valvonnassa kahdeksan kuukauden kuluessa vaalien tuloksen vahvistamisesta.

Vuonna 2009 pidettiin Euroopan parlamentin jäsenten vaalit sekä lisäksi uusitut kunnallisvaalit Kauniaisissa, Karkkilassa ja Vihdissä ja lisäksi Loviisassa järjestettiin kuntaliitoksen vuoksi kunnallisvaalit. Näistä kaikista kolmesta valvontatehtävästä annetaan vuonna 2010 vaalirahoituskertomukset eduskunnalle.

Tarkastusvirasto varautuu vuonna 2010 valmisteltavan säädöksen puitteissa puolerahoitusvalvonnan raportointiin.

	2010 proj.nro
Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle vaalirahoituksen valvonnasta vuoden 2009 Europarlamenttivaaleissa	80209
Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle vaalirahoituksen valvonnasta vuonna 2009 Kauniaisten, Karkkilan ja Vihdin uusituissa kunnallisvaaleissa	80209
Valtiontalouden tarkastusviraston kertomus eduskunnalle vaalirahoituksen valvonnasta Loviisan vuoden 2009 kunnallisvaaleissa	80209

5.3 Tilintarkastukset vuonna 2010⁸

	2009 proj.nro	2010 proj.nro
Tasavallan presidentin kanslia		
Tasavallan presidentin kanslia	61019	61010
Valtioneuvoston kanslia		
Valtioneuvoston kanslia	61109	61100
Ulkoasiainministeriön hallinnonala		
Ulkoasiainministeriö	61209	61200

⁸ Luettelossa vuoden 2010 kirjanpitoyksiköt on porrastettu vasempaan reunaan. Kirjanpitoyksikköön kuuluvat virastot ja laitokset, joiden tilintarkastuksesta annetaan tilintarkastuskertomus, on sisennetty sen kirjanpitoyksikön jälkeen, johon ne kirjanpitoyksikkö-organisaatiossa kuuluvat.

	2009 proj.nro	2010 proj.nro
Oikeusministeriön hallinnonala		
Oikeusministeriö	61309	61300
Rikosseuraamusvirasto	61319	
Rikosseuraamuslaitos		61320
Sisäasiainministeriön hallinnonala		
Sisäasiainministeriö	61409	61400
Hallinnon tietotekniikkakeskus	61619	61610
Hätäkeskuslaitos	61609	61600
Maahanmuuttovirasto	61419	61410
Pelastusopisto	61569	61560
Rajavartiolaitos	61579	61570
Poliisihallitus		61620
Helsingin kihlakunnan poliisilaitos	61499	
Keskusrikospoliisi	61509	
Liikkuva poliisi	61519	
Poliisiammattikorkeakoulu	61559	
Poliisin tekniikkakeskus	61539	
Sisäasiainhallinnon palvelukeskus	61589	
Suojelupoliisi	61529	
Puolustusministeriön hallinnonala		
Puolustusministeriö	61809	61800
Puolustushallinnon palvelukeskus	61839	
Puolustushallinnon rakennuslaitos	61829	61820
Puolustusvoimat	61819	61810
Valtiovarainministeriön hallinnonala		
Valtiovarainministeriö	61909	61900
Ahvenanmaan lääninhallitus	61429	

	2009 proj.nro	2010 proj.nro
Ahvenanmaan valtionvirasto		61960
Etelä-Suomen lääninhallitus	61439	
Itä-Suomen lääninhallitus	61449	
Lapin lääninhallitus	61459	
Länsi-Suomen lääninhallitus	61469	
Oulun lääninhallitus	61479	
Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)		61970
Itä-Suomen AVI		61980
Lapin AVI		61990
Lounais-Suomen AVI		62000
Länsi- ja Sisä-Suomen AVI		62010
Pohjois-Suomen AVI		62020
Tilastokeskus	61959	61950
Tullihallitus	61949	61940
Valtiokonttori	61929	61920
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	61919	61910
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus		62030
Verohallinto	61939	61930
Väestörekisterikeskus	61489	61480
Opetusministeriön hallinnonala		
Opetusministeriö	62109	62100
Helsingin kauppakorkeakoulu	62259	
Helsingin yliopisto	62129	
Joensuun yliopisto	62139	
Jyväskylän yliopisto	62149	
Kansallisarkisto	62329	62320
Kuopion yliopisto	62159	
Kuvataideakatemia	62289	

	2009 proj.nro	2010 proj.nro
Lapin yliopisto	62169	
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	62239	
Museovirasto	62359	62350
Opetushallitus	62119	62110
Oulun yliopisto	62179	
Sibelius-Akatemia	62299	
Suomen Akatemia	62339	62330
Suomenlinnan hoitokunta	62369	62360
Svenska handelshögskolan	62269	
Taideteollinen korkeakoulu	62309	
Tampereen teknillinen yliopisto	62249	
Tampereen yliopisto	62189	
Teatterikorkeakoulu	62319	
Teknillinen korkeakoulu	62229	
Turun kauppakorkeakoulu	62279	
Turun yliopisto	62199	
Vaasan yliopisto	62209	
Valtion taidemuseo	62349	62340
Yliopistojen palvelukeskus	62379	62370
Åbo Akademi	62219	
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala		
Maa- ja metsätalousministeriö	62509	62500
Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus	62519	62510
Maaseutuvirasto	62619	62610
Elintarviketurvallisuusvirasto	62609	62600
Geodeettinen laitos	62589	62580
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	62529	62520
Maanmittauslaitos	62579	62570

	2009 proj.nro	2010 proj.nro
Metsäntutkimuslaitos	62559	62550
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	62569	62560
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala		
Liikenne- ja viestintäministeriö	62809	62800
Ajoneuvohallintokeskus	62819	
Ilmailuhallinto	62899	
Ilmatieteen laitos	62869	62860
Liikennevirasto		62900
Liikenteen turvallisuusvirasto		62910
Merenkulkulaitos	62839	
Ratahallintokeskus	62849	
Rautatievirasto	62889	
Tiehallinto	62829	
Viestintävirasto	62859	62850
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		
Työ- ja elinkeinoministeriö	63109	63100
Energiamarkkinavirasto	63139	63130
Geologian tutkimuskeskus	63029	63020
Kilpailuvirasto	63119	63110
Kuluttajatutkimuskeskus	63089	63080
Kuluttajavirasto	63079	63070
Matkailun edistämiskeskus	63129	63120
Mittatekniikan keskus	63059	63050
Patentti- ja rekisterihallitus	63019	63010
Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus	63069	63060
Turvatekniikan keskus	63049	63040
Valtion teknillinen tutkimuskeskus	63039	63030
Etelä-Savon työ- ja elinkeinokeskus (TE-keskus)	64019	

	2009 proj.nro	2010 proj.nro
Etelä-Pohjanmaan TE-keskus	64009	
Hämeen TE-keskus	64029	
Kaakkois-Suomen TE-keskus	64039	
Kainuun TE-keskus	64049	
Keski-Suomen TE-keskus	64059	
Lapin TE-keskus	64069	
Pirkanmaan TE-keskus	64079	
Pohjanmaan TE-keskus	64089	
Pohjois-Karjalan TE-keskus	64099	
Pohjois-Pohjanmaan TE-keskus	64109	
Pohjois-Savon TE-keskus	64119	
Satakunnan TE-keskus	64129	
Uudenmaan TE-keskus	64139	
Varsinais-Suomen TE-keskus	64149	
Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)		64150
Etelä-Pohjanmaan ELY		64160
Hämeen ELY		64170
Kaakkois-Suomen ELY		64180
Kainuun ELY		64190
Keski-Suomen ELY		64200
Lapin ELY		64210
Pirkanmaan ELY		64220
Pohjanmaan ELY		64230
Pohjois-Karjalan ELY		64240
Pohjois-Pohjanmaan ELY		64250
Pohjois-Savon ELY		64260
Satakunnan ELY		64270
Uudenmaan ELY		64280
Varsinais-Suomen ELY		64290

	2009 proj.nro	2010 proj.nro
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		
Sosiaali- ja terveysministeriö	63209	63200
Lääkelaitos	63269	
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus		63290
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto	63279	63270
Säteilyturvakeskus	63259	63250
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	63289	63280
Ympäristöministeriön hallinnonala		
Ympäristöministeriö	63409	63400
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus	63429	63420
Suomen ympäristökeskus	63419	63410
Valtion tilinpäätös	64609	64600
Yhteensä	117 kpl	88 kpl
Talousarvion ulkopuoliset valtion rahastot		
Palosuojelurahasto	63719	63710
Öljysuojarahasto	63709	63700
Tilintarkastukset yhteensä	119 kpl	90 kpl
Täydentävät järjestelmätarkastukset		
Oikeushallinnon palvelukeskus	61309J	
Sosiaali- ja terveysministeriö	63209J	
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	63289J	
Työ- ja elinkeinoministeriö	63109J	

	2009 proj.nro	2010 proj.nro
Ulkoasiainministeriö	61209J	
Valtion teknillinen tutkimuskeskus	63039J	
Ympäristöministeriö	63409J	
5-10 myöhemmin määriteltävää kohdetta		XJ
Virasto- ja yksikötason yhteistyöryhmissä toteutettavat tarkastukset		
Kehysmenettelyn noudattaminen	20018	20018
Puolustusministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä	61809OH	
Ympäristöministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä	63409OH	
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä		63100OH
Kehittämis- ja tukiprojektit		
ATK-avusteisen tarkastuksen kehittäminen	71509	
EU-varainsiirtojen tarkastuksen kehittäminen (EVT)	71519	
Erikseen seurattavat projektit		
ACL-tuki	7910	
EVT-tuki, kohdistamaton	7920	

5.4 Laillisuus tarkastukset vuonna 2010

Hanke	Valmistumisen
Yhteishankintavelvoitteen noudattaminen (laki valtion talousarviosta 22 a §)	03/2011
Maakuntien liitot EU-varojen hallinnoijina	04/2011
Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (momentti 33.90.50)	04/2011
Palke-tarkastus	03/2012

5.5 Tuloksellisuus tarkastukset vuonna 2010

5.5.1 Käynnissä olevat tuloksellisuus tarkastukset

Aihe	proj.nro/tekijä	HA	Tee- ma- alue	Julkais- taan
Tarkastusryhmä 1 Perkinen				
Täydentävyys ja johdonmukaisuus kehitysyhteistyössä	20078 Lindman	UM		I/2010
Puolustushallinnon atk-järjestelmien käyttöönotto	20138 Nurmi/Ollila	PLM	F	2011
Puolustusvoimien rakennemuutos-toiminta	20047 Ollila	PLM	A	I/2010
Ohjausjärjestelmätarkastus PLM	20039 Ollila	PLM	F	II/2010
Konsulipalvelut ja hädänalaisten suomalaisten avustaminen	20088 Takala	UM	A	II/2010
Tuottavuusohjelman toimeenpano ja oikeusturva	20098 Hamppula-Luoto	OM	A	2011
Poliisin ja syyttäjän yhteistyö	20059 Miettinen	SM	A	2011
Humanitäärinen apu	20119 Lindman	UM	A	esis.
Tarkastusryhmä 2 Seppovaara				
Väylänpitoa kokonaisuutena koskeva suunnittelu	20218 Hoikkala, Estlander	LVM		I/2010

Aihe	proj.nro/tekijä	HA	Tee- ma- alue	Julkais- taan
Tuottavuusohjelman valmistelu ja johtaminen	20198 Seppovaara	VM	A	I/2010
Valtion toimien vaikuttavuus tontti- tarjonnan lisäämisessä ja yhdys- kuntarakenteen eheyttämisessä	20257 Niemenmaa	YM	E	I/2010
Valtion lainananto	20196 Naumanen	VM		I/2010
Energiaverotus	20278 Mäkinen, Sirola	YM	E	I/2010
YM:n ohjauksen järjestelmätarkastus	20049 Turtiainen	YM	F	I/2010
Tuottavuuden mittaaminen	20099 Stenman	VM	A	2011
Yksitysteiden valtionapu	20113 Jokivuori	LVM		I/2010
Tarkastusryhmä 3 Jämsä				
Erityisryhmien asumisen tukemi- nen	20418 Kahelin	STM		I/2010
Yliopistojen inhimilliset voimavarat	20317 Oksanen T.	OPM	C	I/2010
Vammaispalvelut	20408 Koskinen	STM	A	II/2010
Vanhuspalvelut	20079 Rintala	STM	A	II/2010
Politiikkaohjelmat	20388 Vuorela		F	I/2010
Koulutuksen määrällinen ennakoin- ti	20378 Kalijärvi, Metsä	OMP	A	2011
Työsuojelu	20219 Martikka	STM		II/2010
Sairasvakuutusjärjestelmä	20139 Nurminen	STM	D	esis.
Tarkastusryhmä 4 Rajamäki				
Teollisen yhteistyön rahasto Oy:n (Finnfund) toiminta	20368 Näätänen			II/2010
Sosiaali- ja terveydenhuollon tieto- järjestelmähankkeet	20428 Voutilainen	VM	F	II/2010
Sotilasvammakorvauk- set/sotainvalidien hoito- ja kuntou- tuspalveluiden kilpailuttaminen	20178 Juutilainen, Luoto	VM		I/2010
Valtion toimitilat ja konserniohjaus	20189 Mustonen	VM	F	II/2010
Valtion vastuusitoumukset ja piile- vä velka	20148 Niemelä	VM	F	II/2010
Tietojärjestelmähankkeet PRH	20328 Naumanen	TEM	F	esis.

Aihe	proj.nro/tekijä	HA	Tee- ma- alue	Julkais- taan
Sairauspoissaolot ja niiden seuranta	20259 Paukkala	VM	F	esis.
Tarkastusryhmä 5 Männikkö				
Bioenergian tukeminen	20348 Tervo	TEM	E	I/2010
Säätiöiden valtiontuki	20247 Sälli K.	TEM		I/2010
Ympäristötekniikan edistäminen	20288 Ojala	TEM	E	II/2010
EU rinnakkaistarkastus, EU-tukien valvonnan kustannukset	20199 Pottonen	TEM	G	II/2010
Pitkäaikaistyöttömien työllistyminen ja syrjäytymisen ehkäisy	20239 Juvonen	TEM	F	I/2010
VR-konserni: yhteiskunnalliset palvelutavoitteet ja omistajaohjaus	20177 Koivunen	VNK	E	II/2010
Merenkulun tukeminen	20249 Virta	LVM	F	esis.
Kaupunkipolitiikan toteuttaminen	20258 Halonen	TEM	E	esis.
Yhteiset aiheet				
Finanssipolitiikan ennusteet	20028 Silvennoinen	VM	B	II/2010
Lainsäädännön taloudellisten vaikutusten arviointi	20038 Oksanen E.	VM	B	I/2010
Finanssipoliittisen tietoperustan ja vaikuttavuuden tarkastus	20029		B	II/2010
Kehysmenettelyn noudattaminen	20018		B	11/2010
Ohjausjärjestelmätarkastus PLM	20039 Ollila	PLM	F	II/2010
Ohjausjärjestelmätarkastus YM	20049 Turtiainen	YM	F	I/2010

5.5.2 Siirretään vuodelle/suunnitelmaan 2010

Aihe	proj.nro	HA	Teema-alue
Tarkastusryhmä 1 Perkinen			
Tilahallinta puolustushallinnossa	20010	PLM	A, F
Tarkastusryhmä 2 Seppovaara			
Ajoneuvohallintokeskus ja Tiehallinto liikenneturvallisuuden edistäjinä	20069	LVM	A
Tuottavuusohjelman vaikuttavuus	20089	VM	A
Liikennepoliittisten tavoitteiden saavuttaminen	20238	LVM	C
Energia- ja ilmastostrategia	20159	YM	E
Väylien investointihankkeiden hallinta	20020	LVM	C
Saastuneiden maiden kunnostusvastuut	20030	YM	F
Maa- ja metsätalousministeriön tukihallinto	20040	MMM	A
Joukkoliikenteen tukeminen	20050	LVM	E
Tarkastusryhmä 3 Jämsä			
Sosiaali- ja terveystuollon henkilöstö	20209	STM	
Koulutuspalveluiden alueellinen saatavuus	20109	OPM	A
Sosiaali- ja terveysalan säädösvalmistelu	20060	STM	D
Lääkekorvausjärjestelmä	20070	STM	A
Toimeentulotuki	20080	STM	A, D
Lastensuojelu	20090	STM	A, D
Yliopistojen inhimillisten voimavarojen hyödyntäminen	20100	OPM	C
Tarkastusryhmä 4 Rajamäki			
Verotettavan toiminnan tunnistusjärjestelmä	20158	VM	B
Verotarkastustoiminnan tuloksellisuus	20129	VM	B
IT-hankehallinta valtionhallinnossa	20188	VM	F
Finanssikriisistä seurannut lisärahoitus	20179	VM	F
Veropolitiikan vaikuttavuus	20110	VM	B
Valtion tilinpäätöskertomuksen valmisteluprosessi	20120	VM	B

Aihe	proj.nro	HA	Teema- alue
Asianhallinnan ja sähköisen arkistoinnin riskit	20130	VM	F
Tarkastusryhmä 5 Männikkö			
TEM hallinnonalan ohjausjärjestelmä	20140	TEM	F
Valtion määräysvallassa olevien yhtiöiden hallintomalli ja sen tehokkuus omistajaohjauksen välineenä	20150	VNK	E
Äkillisten rakennemuutosalueiden tukeminen	20160	TEM	A
Yhtiökohtaisten omistajastrategioiden toteuttaminen ja toteutuminen	20170	VNK	E
Työllisyysaihe	20180	TEM	F
Yhteiset aiheet			
TEM hallinnonalan ohjausjärjestelmä	20140	TEM	F
Vaikuttavuusinformaatiotarkastus erilliskertomukseen	20190		

5.6 Vuosien 2011–2012 tarkastussuunnitelmiin sisällytettäviä alustavia tuloksellisuustarkastusaiheita

Aihe	HA	Teema- alue
Tarkastusryhmä 1 Perkinen		
Ulkoasiainministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä	UM	F
Ulosotto	OM	A
Kriisinhallinta	PLM	A
Sisäasiainministeriön hallinnonalan ohjausjärjestelmä	SM	F
Ennalta ehkäisevä rikostorjunta	SM	A, C
Tarkastusryhmä 2 Seppovaara		
Metsien käyttöaste	MMM	B
Suomenlahden öljyntorjuntavalmius	YM	E
Kemikaalivalvonta	YM	E
Elintarviketurvallisuus	MMM	E
Tarkastusryhmä 3 Jämsä		
Paras-hanke ja sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen	STM	A, C, D
Kiireellinen hoito	STM	A
Ammatillisen koulutuksen rakennejärjestelyt	OPM	A, C
Huippuosaamisen keskittymät ja niiden hallintamalli	OPM	C
Tuottavuuden kehittämisen välineet ja tuottavuuskehitys	OPM	A
Tarkastusryhmä 4 Rajamäki		
VM:n hallinnonalan ohjausjärjestelmä	VM	F
Rahoitusmarkkinat ja rahoitusmarkkinoiden toimintaedellytykset	VM	D
Valtion maksupolitiikka	VM	B
Tarkastusryhmä 5 Männikkö		
2 vaihe työllisyysenhoidosta	TEM	F

Aihe	HA	Teema- alue
Teknologia- ja innovaatiopolitiikan ohjausjärjestelmä	TEM	C
Yhteiset aiheet		
Ulkoministeriön ohjausjärjestelmä	UM	F
Sisäasianministeriön ohjausjärjestelmä	SM	F
VM hallinnonalan ohjausjärjestelmä	VM	F

LIITTEET

Liite 1. Viraston rekryointisuunnitelma vuodelle 2010

Henkilöstön vaihtuvuus

Tarkastusvirastosta eläkkeelle siirtymistä koskevassa laskelmassa eläkkeelle siirtymisen ajankohtana käytetään 64 vuoden ikää. Vuonna 2010 yhteensä 6 työntekijää on jo täyttänyt tai täyttää 64 vuotta. Toisen työntekijän palvelukseen arvioidaan siirtyvän vakituisista tehtävistä vuosittain kaksi työntekijää.

Rekrytoinnit

Tarkastusviraston uudet rekrytoinnit käytetään viraston tehtävän hoitamisessa tarvittavan osaamisen hankkimiseen. Rekrytointien lähtökohtana on siten aina osaamisen johtamisessa ja kehittämisessä tunnistettu osaamisen lisäämisen, uudistamisen tai laajentamisen tarve. Kaikki rekrytoinnit vakinaisiin virkoihin tehdään tarkastusviraston yhteisiksi viroiksi.

Tilintarkastuksen uudet rekrytoinnit kohdentuvat oikeustieteellisen (finanssihallinto-oikeus) sekä SAP-osaamisen hankkimiseen. Molempiin tehtäviin rekrytoidaan vuoden 2010 aikana eläkkeelle siirtyvien työntekijöiden tilalle vakinaiseen virkaan johtava tilintarkastaja.

Tuloksellisuustarkastuksen uusi rekrytointi kohdentuu oikeustieteellisen osaamisen (valtionavustus ja oikeustaloustiede) hankkimiseen. Tehtävään rekrytoidaan vuoden 2010 aikana eläkkeelle siirtyvän työntekijän tilalle vakinaiseen virkaan johtava tuloksellisuustarkastaja. Tuloksellisuustarkastukseen rekrytoidaan lisäksi 2–3 työntekijää määräaikaiseen virkasuhteeseen projektitehtäviin.

Tietojohtamisen toimialalle rekrytoidaan tietojohdaja perustettavaan uuteen virkaan. Muiden hallinto- ja viestintäpalveluiden toimialojen sekä johdon tuen resurssija ei suunnitella vahvistettavaksi. Vuoden 2010 aikana henkilöstön mahdollisesta vaihtuvuudesta aiheutuvat tarpeet pyritään korvaamaan joko uusilla rekrytoinneilla tai ostopalveluina.

Liite 2. Henkilöstösuunnitelma 2010–2014

Toimiala	2010	2011	2012	2013	2014
Tilintarkastus					
Johto	1	1	1	1	1
Esimies	7	7	7	7	7
Tilintarkastusneuvos	2	4	5	5	5
Johtava tilintarkastaja	41	41	40	40	40
Ylitarkastaja	14	13	13	13	13
Ammatillinen asiantuntija.	1	1	1	1	1
Yhteensä	66	67	67	67	67
Tuloksellisuustarkastus					
Johto	1	1	1	1	1
Esimies	8	8	8	8	8
Tuloksellisuustarkastusneuvos	2	4	5	5	5
Johtava tuloksellisuustarkastaja	36	32	31	31	31
Ylitarkastaja	12	14	14	14	14
Tukipalvelut	1	1	1	1	1
Yhteensä	60	60	60	60	60
Hallinto- ja viestintä:					
Tietojohtaminen					
Johto	1	1	1	1	1
Esimies	1	1	1	1	1
Ammatillinen asiantuntija	4	4	4	4	4
Tukipalvelut	1	1	1	1	1
Yhteensä	7	7	7	7	7

Toimiala	2010	2011	2012	2013	2014
Hallintopalvelut					
Johto	1	1	1	1	1
Asiantuntija	1	1	1	1	1
Ammatillinen asiantuntija	2	2	2	2	2
Tukipalvelut	4	4	4	4	4
Yhteensä	8	8	8	8	8
Viestintä					
Johto	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Asiantuntija	1	1	1	1	1
Tukipalvelut	1	1	1	1	1
Yhteensä	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Toim.hallinta ja työyhteisönkeh.palv.					
Johto	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Asiantuntija	2	1	1	1	1
Tukipalvelut	1	1	1	1	1
Yhteensä	3,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Johdon tuki					
Johto	1	1	1	1	1
Asiantuntija	1	0	0	0	0
Tukipalvelut	1	1	1	1	1
Assistenttipooli	4	4	4	4	4
Yhteensä	7	6	6	6	6

Toimiala	2010	2011	2012	2013	2014
----------	------	------	------	------	------

VTV

Pääjohtaja	1	1	1	1	1
Johto	6	6	6	6	6
Esimies	16	16	16	16	16
Asiantuntijat	112	111	111	111	111
Ammatillinen asiantuntija	7	7	7	7	7
Assistenttipooli	4	4	4	4	4
Tukipalvelut	9	9	9	9	9
Yhteensä	155	154	154	154	154

Harjoittelijat

Tuloksellisuustarkastus	1	1	1	1	1
Johdon tuki	1	1	1	1	1
Yhteensä	2	2	2	2	2

Liite 3. Henkilötyöpäivien kohdentuminen tarkastustehtäviä suorittavilla toimialoilla 2010–2014

TILINTARKASTUKSEN TOIMIALA	SUUNNITELMA									
	2010		2011		2012		2013		2014	
	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%
HTP-LÄHTEET										
Tilintarkastukseen sijoitetusta hiöstöistä	16 500		16 750		16 750		16 750		16 750	
Vähennetään palkalliset poissaolot	3 894		3 953		3 953		3 953		3 953	
Käytettävissä	12 606		12 797		12 797		12 797		12 797	
Tuloksellisuustarkastukseen sijoitettu hiöstö	250		170		170		170		170	
Johdon tuen assistenttipoolin käyttö	300		400		600		500		300	
Tarkastustoimintaan	200		200		200		200		200	
Vaali- ja puoluerahoitusvalvontaan (sisältään johdon tuesta tulevat htp:t sekä muu tilapäinen työvoima)	100		200		400		300		100	
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVA TYÖAIKA YHTEENSÄ	13 156		13 367		13 567		13 467		13 267	

TILINTARKASTUKSEN TOIMIALA	SUUNNITELMA											
	2010		2011		2012		2013		2014			
	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%
HTP-KOHDENTUMINEN SUORITTEILLE JA TOIMINNOILLE												
Tarkastustoiminta												
Tilintarkastukset	7 260	55,2	7 200	53,9	7 140	52,6	7 140	53,0	7 140	53,8		
Lailisuus- ja asianmukaisuustarkastukset	750	5,7	900	6,7	1 000	7,4	1 000	7,4	1 000	7,5		
Ohjausjärjestelmätarkastukset	100	0,8	100	0,7	100	0,7	100	0,7	100	0,8		
FIPO-tarkastukset	60	0,5	60	0,4	60	0,4	60	0,4	60	0,5		
Muut yhteiset tarkastukset (TT ja VT)												
Kansainväliset tarkastukset	30	0,2	70	0,5	70	0,5	70	0,5	70	0,5		
Kansainväliset raportit ja selvitykset												
Muut toimialan tarkastukset												
Osallistuminen tuloksellisuustarkastuksiin	70	0,5	70	0,5	70	0,5	70	0,5	70	0,5		
VTV:n eduskuntakertomus ja erilliskertomus	100	0,8	100	0,7	100	0,7	100	0,7	100	0,8		
Tarkastukset yhteensä	8 370	63,6	8 500	63,6	8 540	62,9	8 540	63,4	8 540	64,4		

TILINTARKASTUKSEN TOIMIALA	SUUNNITELMA									
	2010		2011		2012		2013		2014	
	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%
Asiantuntijatoiminta	220	1,7	270	2,0	270	2,0	270	2,0	270	2,0
Perustuslain 90 §:n mukaisille suoritteille yhteensä	8 590	65,3	8 770	65,6	8 810	64,9	8 810	65,4	8 810	66,4
Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta										
Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta	200	1,5	400	3,0	600	4,4	500	3,7	300	2,3
Vaalirahoituskertomus eduskunnalle										
Puoluerahoituskertomus eduskunnalle										
Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta yhteensä	200	1,5	400	3,0	600	4,4	500	3,7	300	2,3
Ulkoiset suoritteet yhteensä	8 790	66,8	9 170	68,6	9 410	69,4	9 310	69,1	9 110	68,7

TILINTARKASTUKSEN TOIMIALA	SUUNNITELMA									
	2010		2011		2012		2013		2014	
	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%
JOHTAMINEN, KEHITTÄMINEN JA TUKITOIMINTA										
Toiminnan suunnittelu ja seuranta	100	0,8	100	0,7	100	0,7	100	0,7	100	0,8
Toiminnan kehittäminen	600	4,6	600	4,5	578	4,3	570	4,2	600	4,5
Yksikön johtaminen ja esimiestyö	220	1,7	220	1,6	220	1,6	220	1,6	220	1,7
Hallinnonalan ja kohdealueen seuranta	700	5,3	700	5,2	700	5,2	600	4,5	600	4,5
Ammattitaidon kehittäminen	1 780	13,5	1 650	13,6	1 300	9,6	1 750	13,0	1 750	13,2
Muu tukitoiminta	500	3,8	500	3,7	500	3,7	500	3,7	500	3,8
Johtamis-, kehittämis- ja tukitoiminta yhteensä	3 900	29,6	3 770	28,2	3 398	25,0	3 740	27,8	3 770	28,4
Viraston yhteinen toiminta	466	3,5	427	3,2	759	5,6	417	3,1	387	2,9
TYÖAIKA YHTEENSÄ	13 156	100,0	13 367	100,0	13 567	100,0	13 467	100,0	13 267	100,0

TULOKSELLISUUSTARCASTUKSEN TOIMIALA	SUUNNITELMA							
	2010	2011	2012	2013	2014	%	Htp	%
HTP-LÄHTEET	Htp	Htp	Htp	Htp	Htp	%	Htp	%
Tuloksellisuustarkastukseen sijoitusta hlöstöltä	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000		15 000	
Vähennetään paikalliset poissaolot	3 540	3 540	3 540	3 540	3 540		3 540	
Käytettävissä	11 460	11 460	11 460	11 460	11 460		11 460	
Tiilitarkastukseen sijoitettu hlöstö	70	70	70	70	70		70	
Johdon tuen assistenttipoolin käyttö	200	200	200	200	200		200	
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVA TYÖAIKA YHTEENSÄ	11 730	11 730	11 730	11 730	11 730		11 730	

	TULOKSELLISUUSTARKASTUKSEN TOIMIALA				SUUNNITELMA					
	2010		2011		2012		2013		2014	
	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%
HTP-KOHDENTUMINEN SUORITTEILLE JA TOIMINNOILLE										
Tarkastustoiminta										
Tuloksellisuustarkastukset	6 450	55,0	6 450	55,0	6 450	55,0	6 450	55,0	6 450	55,0
Lailisuus- ja asianmukaisuustarkastukset	250	2,1	250	2,1	250	2,1	250	2,1	250	2,1
Ohjaujärjestelmätarkastukset	300	2,6	300	2,6	300	2,6	300	2,6	300	2,6
FIPO-tarkastukset	500	4,3	500	4,3	500	4,3	500	4,3	500	4,3
Muut yhteiset tarkastukset (TT ja VT)	150	1,3	150	1,3	150	1,3	150	1,3	150	1,3
Kansainväliset tarkastukset	100	0,9	100	0,9	100	0,9	100	0,9	100	0,9
Kansainväliset raportit ja selvitykset	50	0,4	50	0,4	50	0,4	50	0,4	50	0,4
Muut toimialan tarkastukset		0,0		0,0		0,0		0,0		0,0
Osallistuminen tiitarkastuksiin	50	0,4	50	0,4	50	0,4	50	0,4	50	0,4
VTV:n eduskuntakerjomus ja erilliskertomus	150	1,3	150	1,3	150	1,3	150	1,3	150	1,3
Tarkastukset yhteensä	8 000	68,2	8 000	68,2	8 000	68,2	8 000	68,2	8 000	68,2

	TULOKSELLISUUSTARKASTUKSEN TOIMIALA				SUUNNITELMA					
	2010		2011		2012		2013		2014	
	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%
Asiantuntijatoiminta	700	6,0	700	6,0	700	6,0	700	6,0	700	6,0
Perustuslain 90 §:n mukaisille suoritteille yhteensä	8 700	74,2	8 700	74,2	8 700	74,2	8 700	74,2	8 700	74,2
Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta										
Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta										
Vaalirahoituskertomus eduskunnalle										
Puoluerahoituskertomus eduskunnalle										
Vaali- ja puoluerahoituksen valvonta yhteensä										
Ulkoiset suoritteet yhteensä	8 700	74,2	8 700	74,2	8 700	74,2	8 700	74,2	8 700	74,2

	TULOKSELLISUUSTARKASTUKSEN TOIMIALA				SUUNNITELMA					
	2010		2011		2012		2013		2014	
	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%
JOHTAMINEN, KEHITTÄMINEN JA TUKITOIMINTA										
Toiminnan suunnittelu ja seuranta	250	2,1	250	2,1	250	2,1	250	2,1	250	2,1
Toiminnan kehittäminen	450	3,8	450	3,8	450	3,8	450	3,8	450	3,8
Yksikön johtaminen ja esimiestyö	250	2,1	250	2,1	250	2,1	250	2,1	250	2,1
Hallinnonalan ja kohdealueen seuranta	400	3,4	400	3,4	400	3,4	400	3,4	400	3,4
Ammattitaidon kehittäminen	650	5,5	650	5,5	650	5,5	650	5,5	650	5,5
Muu tukitoiminta	450	3,8	450	3,8	450	3,8	450	3,8	450	3,8
Johtamis-, kehittämis- ja tukitoiminta yhteensä	2 450	20,9	2 450	20,9	2 450	20,9	2 450	20,9	2 450	20,9
Viraston yhteinen toiminta	580	4,9	580	4,9	580	4,9	580	4,9	580	4,9
TYÖAIKA YHTEENSÄ	11 730	100,0	11 730	100,0	11 730	100,0	11 730	100,0	11 730	100,0

JOHDON TUKI	SUUNNITELMA								
	2 010	2011	2012	2013	2014	Htp	%	Htp	%
HTP-LÄHTEET									
Johdon tukeen sijoitetusta henkilöstöstä	2 000	1750	1750	1750	1750				
Vähennetään paikalliset poissaolot	600	413	413	413	413				
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVA TYÖAIKA YHTEENSÄ	1 400	1337	1337	1337	1337				

JOHDON TUKI	SUUNNITELMA											
	2 010		2011		2012		2013		2014			
	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%
HTP-KOHDENTUMINEN SUORITTEILLE JA TOIMINNOILLE												
Tehtävät												
Strateginen suunnittelu, riskianalyysit	40	2,9	40	3,0	40	3,0	40	3,0	40	3,0	40	3,0
Eduskuntakertomukset	40	2,9	40	3,0	40	3,0	40	3,0	40	3,0	40	3,0
Tarkastus- ja asiantuntijatyö	55	3,9	55	4,1	55	4,1	55	4,1	55	4,1	55	4,1
Tilintarkastuksen avustava työ	293	20,9	293	21,9	293	21,9	293	21,9	293	21,9	293	21,9
Tulokseisuustarkastuksen avustava työ	120	8,6	120	9,0	120	9,0	120	9,0	120	9,0	120	9,0
Vaali- ja puolerahoitusvalvonta	65	4,6	65	4,9	65	4,9	65	4,9	65	4,9	65	4,9
Sihteer- ja assistenttipalvelut	295	21,1	295	22,1	295	22,1	295	22,1	295	22,1	295	22,1
Sisäinen viestintä	55	3,9	55	4,1	55	4,1	55	4,1	55	4,1	55	4,1
Talushallintopalvelut	70	5,0	70	5,2	70	5,2	70	5,2	70	5,2	70	5,2
Kokouspalvelut	36	2,6	36	2,7	36	2,7	36	2,7	36	2,7	36	2,7
Viraston hanketyö	188	13,4	130	9,7	130	9,7	130	9,7	130	9,7	130	9,7
Yhteensä	1 257	89,8	1 199	89,7	1 199	89,7	1 199	89,7	1 199	89,7	1 199	89,7

JOHDON TUKEI	SUUNNITELMA											
	2010		2011		2012		2013		2014			
	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%	Htp	%		
JOHTAMINEN, KEHITTÄMINEN JA TUKITOIMINTA												
Toiminnan suunnittelu ja seuranta	5	0,4	5	0,4	5	0,4	5	0,4	5	0,4		
Toiminnan kehittäminen	5	0,4	5	0,4	5	0,4	5	0,4	5	0,4		
Yksikön johtaminen ja esimiestyö	15	1,1	15	1,1	15	1,1	15	1,1	15	1,1		
Hallinnonalan ja kohdealueen seuranta	5	0,4	5	0,4	5	0,4	5	0,4	5	0,4		
Ammattitaidon kehittäminen	103	7,4	98	7,3	98	7,3	98	7,3	98	7,3		
Muu tukitoiminta												
Johtamis-, kehittämis- ja tukitoiminta yhteensä	133	9,5	128	9,6	128	9,6	128	9,6	128	9,6		
Viraston yhteinen toiminta	10	0,7	10	0,7	10	0,7	10	0,7	10	0,7		
TYÖAIKA YHTEENSÄ	1 400	100,0	1 337	100,0	1 337	100,0	1 337	100,0	1 337	100,0		

VALTIONTALOUDEN TARKASTUSVIRASTO

Antinkatu 1, PL 1119, 00101 Helsinki

Puh. 09 4321, faksi 09 432 5820, www.vtv.fi